COLECȚIA SEMNELE TIMPULUI

POVESTEA VIEȚII MELE

CLIFFORD GOLDSTEIN

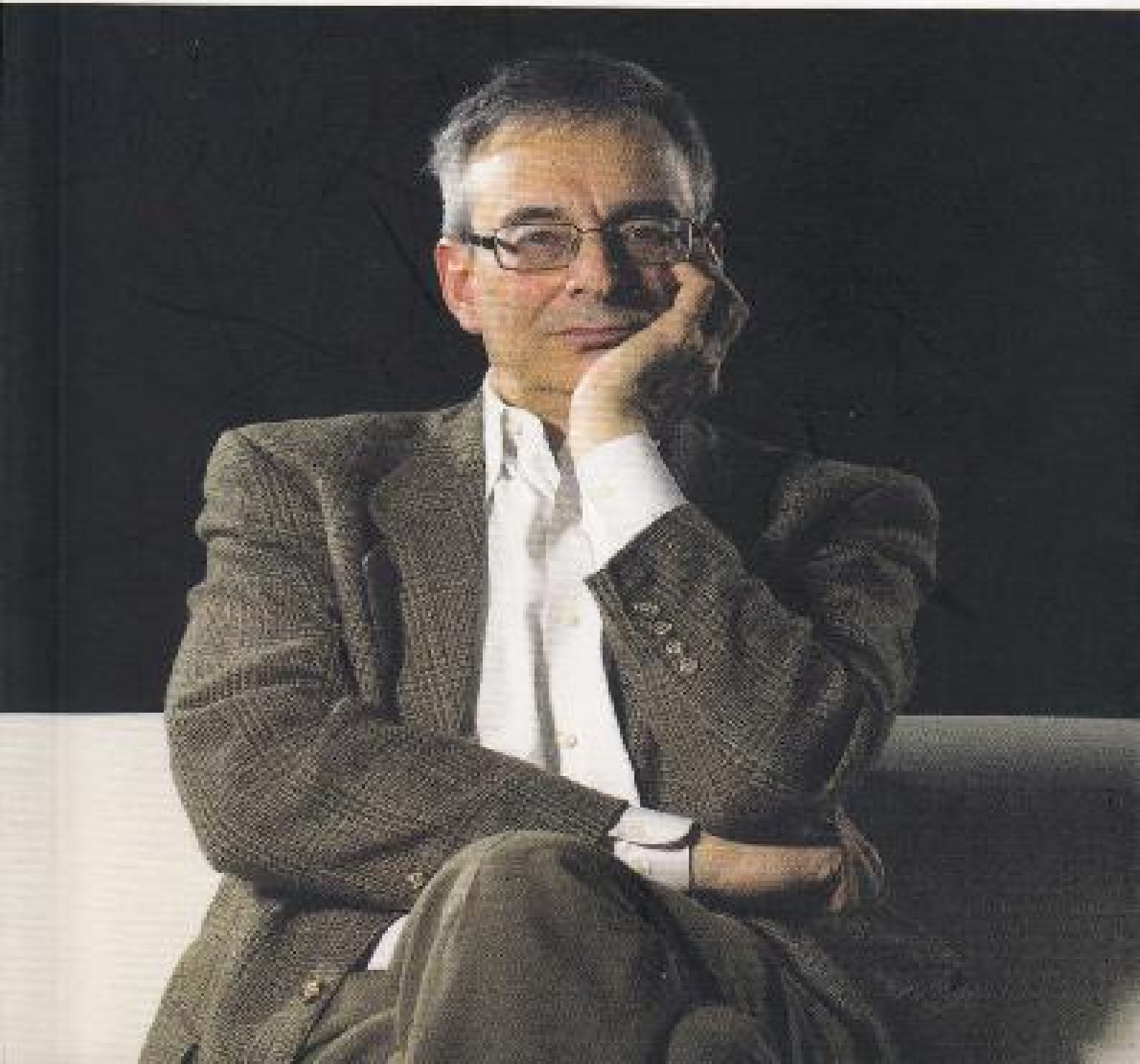

COLECȚIA SEMNELE TIMPULUI

POVESTEA VIEȚII MELE

CLIFFORD GOLDSTEIN

© 2015 - Editura Viață și Sănătate
Toate drepturile rezervate.

Titlul în original: *The Clifford Goldstein Story: A passionate skept meets a compassionate God.*

Traducere: Anca Alexa
Redactare și corectură: Delia Buciuman
Tehnoredactare: Dragoș Gârea
Copertă: Dragoș Gârea

Cărțile Editurii Viață și Sănătate pot fi achiziționate prin rețeaua sa națională de librării www.viatasisanatate.ro/librarii

Pentru comenzi prin poștă sau prin agenți de vânzare:
Editura Viață și Sănătate
Telefon: *021* 323 00 20, 0740 10 10 34
Fax: 021 323 00 40
E-mail: comenzi@viatasisanatate.ro
Site: www.viatasisanatate.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României GOLDSTEIN, CLIFFORD

Povestea vieții mele / Clifford Goldstein ; traducere: Anca Alexa. Pantelimon : Viață și Sănătate, 2015

ISBN 978-973-101-844-7

I. Alexa, Anca (trad.)

929 Goldstein,C.

CUPRINS

Apostatul
Dependenți de căderea liberă
Obsesia
Rătăcirile
Kibbutzul Gadot
Chemat pe nume
Un bestseller de pus pe jar
Concluzie

APOSTATUL

Lungit pe gazonul de lângă clădirea bibliotecii, îmi scald pleoapele în lumina soarelui când, dintr-odată, o voce mă trimite direct în Iad.

- Apostat nenorocit! O să arzi în iazul de foc, unde va fi plânsul și scrâșnirea dinților!

Pleoapele mi se retrag imediat în cap. Înălțat ca un turn deasupra mea, un preot cu sutană neagră agită în aer o Biblie legată în piele neagră, urlând din toți plămânii avertizări despre osânda veșnică și ziua judecății, în auzul tuturor studenților din piață - o suprafață înverzită de câteva sute de metri pătrați, situată între bibliotecă și celelalte clădiri din campusul Universității din Florida. Mă ridic, îmi adun pe buze cele mai murdare cuvinte pe care le pot scorni și i le arunc pe toate direct în față, însă vocea sa îmi trântește silabele înapoi, ca și când le-aș fi scuipat contra vântului. Dezgustat, mă retrag în spatele zidurilor bibliotecii.

Asta a fost prima mea confruntare cu preotul din piață, unde studenții obișnuiesc să își petreacă orele dintre cursuri fumând iarbă, luând o gustare sau relaxându-se la soare. În piață, viața se scurge agale, domol, amintind parcă de acele picturi impresioniste cu doamne în rochii lungi care își petrec ziua în parcurile pariziene, ferindu-se sub umbrelușe de lumina soarelui.

Apoi sosește preotul și, când primul cuvânt i se desprinde de pe buze, tumultul de culori care creează atmosfera în piață se transformă cu toate în nuanțe sumbre de gri. Jed Smock vine să aducă vestea cea bună. Războiul sfânt începe.

Unii fug; alții luptă. Nimeni nu rămâne neutru. Cuvintele lui Jed, modul în care le spune, te forțează să iei o poziție. Ori pleci, ori asculți.

Mulți îl ascultă. Atrage câteodată zeci sau chiar sute în jurul său. Sub soarele dogoritor, în sutana neagră, stă și predică osânda veșnică, focul nesfârșit al Iadului și dragostea lui Iisus. Studenții strigă, înjură și îl ațâță. Un tip fără cămașă rupe cercul și, cu sângele umflându-i venele de la gât, îi îneacă vorbele cu o pleiadă de huiduieli. Cineva îl botează cu Coca-Cola. Alții îl scuipă. Câțiva dansează lasciv în jurul lui, în timp ce un băiat îi suflă fum de marijuana direct în ochi. Un student cu o barbă deasă și blondă se îmbracă în veșminte de călugăriță și scornește tot felul de povestioare blasfematoare, la auzul cărora mulțimea se prăpădește de râs, iar Jed invocă mânia lui Dumnezeu asupra nefericiților apostați, osândiți pentru eternitate „în iazul de foc, unde va fi plânsul și scrâșnirea dinților!"

Primul meu atac, pe lângă înjurăturile grosolane adresate de la adăpostul mulțimii, este unul teologic.

- Toate câte se întâmplă, susține Jed, al cărui păr e la fel de negru ca sutana, toate sunt voia lui Dumnezeu!

- Ba bine că nu! i-o servesc eu, țâșnind din mulțime și amenințându-i cu pumnu' botul anglo-saxon. Carevasăzică, dacă te pocnesc în nas, asta-i tot voia lui?

- Să pui numa’ mâna pe mine, izbucnește Jed, și nu mai apuci ziua de mâine!

Iată începutul relației mele cu reverendul Jed Smock.

De fapt, în ciuda ciondănelilor noastre, nu îl urăsc pe Jed. Chiar deloc. Sincer să fiu, mi-e simpatic. În puținele ocazii în care stăm de vorbă plimbându-ne doar noi doi, când el nu urlă cu privire la osânda veșnică, iar eu nu mă dau mare în fața mulțimii, mă gândesc că, de fapt, tipul ăsta nu-i chiar așa de rău. Cu toate astea, de-a lungul celor doi ani petrecuți la Universitatea din Florida, nu am făcut altceva decât să mă adăpostesc în mulțime și, când Jed își făcea apariția, să îl înjur pe el, pe maică-sa, pe Dumnezeul lui și absolut orice lucru la care el ținea sau în care credea. Sunt deja faimos în tot orașul. Dacă aș lâncezi prin vreun bar întunecos cu o Heineken în mână, indivizi total necunoscuți ar putea veni să-mi strângă mâna și să mă felicite pentru că „l-am aranjat pe popă". Prietenii m-au poreclit *Heckle* (Batjocoritoru').

Mi se și potrivește. Când Jed predică, mă dezlănțui împotriva lui ca un înger căzut și, dacă mi-e superior în dialogul teologic sau filosofic pe care îl purtăm, mă lansez într-o pledoarie complet absurdă a profanului, care nu face decât să scoată la suprafață tot ce e mai bun în el.

- Nu mai ai nicio speranță! îmi strigă. Am văzut o grămadă de apostați înainte, dar tu nu mai ai nicio speranță, decăzut nefericit ce ești! O să *arzi* în flăcările Iadului pentru totdeauna. Mă auzi? Pentru totdeauna!

Odată, pe când ne încăieram în cuvinte în fața unui public entuziast, îmi șoptește:

- De ce nu te cari odată de-aici și să mă lași în pace?

- De ce nu te cari *tu*, bădăran analfabet? îi răspund eu.

De fapt, nu sunt mai aprig decât ceilalți batjocoritori, ci doar mai insistent.

Într-o ocazie, un prieten mă întreabă:

- De ce petreci atâta timp cu idiotu' ăla?

Nu știu. Faptul că sunt evreu are cu siguranță o legătură. Înrăit din cauza atâtor persecuții îndurate de evrei din partea creștinilor în numele lui Iisus, mi se pare că oricât de mult ar prețui creștinii sângele de evreu al lui Iisus, tot nu e suficient să-și ispășească păcatele. Așa că e nevoie de și mai mult sânge evreiesc, motiv pentru care l-au vărsat pe al nostru timp de atâtea secole. Când mă uit la Smock, la fervoarea și la fanatismul lui, mi-l închipui călare pe un armăsar negru, cu o suliță într-o mână și o cruce, în cealaltă, ducându-le evreilor vestea bună, în timp ce le sfârâie carnea pe rug. Hai să zicem că, hărțuindu-l pe Smock, mă răzbun de fapt pentru 1.500 de ani de persecuție.

- Ați face bine să-L acceptați pe Iisus - ne avertizează el - sau o să ardeți în flăcările Iadului!

Iisus? Să-l accept pe Iisus? Nu-l accept nici pe Moise, darămite pe Iisus. Pentru mine, Biblia nu-i altceva decât o tiradă sforăitoare și niște aiureli ale unei adunături de ciobani de cămile, mușcați de purici, care, sătui să târască după ei prin deșert tot soiul de idoli de piatră, au scornit un dumnezeu invizibil și i-au pus numele Iehova. Religia nu-i decât un mit, simboluri ale unor năluci tăinuite, ferecate în subconștientul unor boșorogi care și-au reprimat sexualitatea și care și-au scrijelit frustrările freudiene pe niște suluri fragile.

Nici nu-i de mirare că sunt înrăit. A ucide pentru o cauză palpabilă - cum ar fi decapitarea unui tiran care și-a ținut poporul în lanțuri - e una. Dar să ucizi pentru basme? Pentru mituri? Când mă

gândesc la evreii mânați ca niște vite în clădiri arzând ca niște torțe, în timp ce sfinții de afară ridicau în slăvi un dumnezeu care n-a existat niciodată — un dumnezeu care era un mit - furia care mă cuprinde se dezlănțuie ca flăcările mistuind o sinagogă. Și, dacă nu mai pot face nimic pentru a răzbuna acele crime, cel puțin îl pot umili pe Smock.

O dată, totuși Jed m-a umilit și el pe mine. Eram încinși într-o dispută înaintea mulțimii, iar eu mă țineam de el ca un scaiete. Încerca să scape de mine, învârtindu-se de colo-colo, însă cred că i-ar fi fost cu mult mai ușor să scape de propria umbră ziua în amiaza mare. În cele din urmă, se întoarce și mă înfruntă.

- Tu, care strigi cel mai tare, izbucni el, cercetează cel mai tare!

Am rămas paf. Obscenitățile pe care le aveam pregătite mi-au rămas în gât, sufocându-mă. Jed mă dezarmase complet. *Hai, Jed! Nici chiar eu nu joc atât de murdar.* Mă uit la cei din mulțime; ei se uită la mine. Știu cu toții. Fanfaronada mea de macho, asalturile neînfricate și bravura dispar rând pe rând. Adevărata mea față, cea ascunsă în spatele gurii mele mari și asurzitoare, rămâne dezgolită. Mă furișez înapoi în mulțime și mă fac invizibil.

Vorbele lui Smock mă silesc să înfrunt adevărul cu privire la propria persoană: sunt un căutător și probabil că acest aspect al psihicului meu este cel care mă îndeamnă să petrec ore în șir alături de Smock sau de alte persoane religioase. În mod curios, în ciuda disprețului meu față de religie, mă simt în mod inexplicabil atras de cei care cred.

Uneori, obișnuiesc să vină în piață membri ai mișcării Hare Krishna, vreo doisprezece, cu robele lor de un portocaliu spălăcit. Se așază pe pături și

servesc studenții cu produsele lor vegetariene. Cu cheliile strălucind în bătaia soarelui, își zdrăngănesc monoton talgerele și tobele, ale căror sunete se rostogolesc ușor în piață ca niște petice de ceață ritmică. Mă așez și eu la coadă, cu farfuria de hârtie de un alb imaculat în mână, așteptându-mi mâncarea și limonada. Mă uit la ei, la robele lor, la fețele pictate, la părul extrem de scurt și nu pot să nu mă gândesc: *Ia uite ce-au făcut ăștia în virtutea credinței lor!*

Singurul lucru, *unicul*, pe care îl admir la Jed este sinceritatea. *Crede!* Neapărat, altminteri de ce ar înfrunta constant hoardele dezlănțuite în halul ăla? Arde ceva înăuntrul acestui om, ceva la fel de fierbinte ca iazul de foc cu care mă tot amenință. Și totuși, uitându-mă la credincioșii Krishna, la capetele rase și la chipurile pictate, la felul în care dansează în pijamalele lor portocalii și urlă la lună, îmi dau seama că *și ei trebuie să creadă!*

Sunt uluit, nu atât de ceea ce crede Jed sau adepții Krishna, cât de natura credinței lor - mai ales că eu nu cred în nimic. Cum e posibil ca, în epoca lui Einstein, a lui Apollo și a fasciculelor de protoni, acești oameni să mai creadă în Dumnezeu - când eu habar nu am ce să cred, cum să cred și nici măcar dacă ar trebui să cred?

Pe vremea când eram adolescent în Miami Beach, m-am trezit în mijlocul unui scandal. Polițiștii îi ciomăgeau și îi arestau pe scandalagii, care erau în majoritate niște adolescenți plictisiți de viață, ca și mine. Tuburi de gaz lacrimogen brăzdau noaptea ca niște comete. Din mijlocul haosului, vocea unui răsculat răsună cu putere:

- Dumnezeu a fost inventat de om!

- Ce interesant, i-am răspuns eu, oprindu-mă din mers. De ce crezi că omul l-a inventat pe

Dumnezeu?

În toată învălmășeala aia de gaz lacrimogen, polițiști și pietre care zburau în toate direcțiile, mie îmi ardea de vorbit despre Dumnezeu - dar imediat după aceea, un polițist înarmat cu un baston, cu mască de gaze și cu o cască neagră pe cap, s-a năpustit peste noi. Am reușit să fugim, fără a mai termina discuția. Am fost însă intrigat de ideea că omul l-ar fi inventat pe Dumnezeu. Părea să explice totul.

Tot dau târcoale templului lui Krishna, situat cam la vreo cinci minute de mers pe jos de apartamentul meu din facultate, pe care îl împart cu alți trei studenți. De afară, templul arată exact ca o casă dărăpănată, în mijlocul unor alte case mari și dărăpănate. Înăuntru însă, mirosul de tămâie învăluie încăperea, muzica orientală reverberează de toți pereții și o mulțime de picioare dansează neoprit pe podele. Copilași îmbrăcați în portocaliu țâșnesc de ici-colo ca niște văpăi micuțe de foc. Pe un scaun, deasupra unui altar îmbrăcat în flori, stă un portret înrămat al liderului lor, un hindus bătrân și chel.

Mă adresez unui credincios cu părul țepos și negru răsărindu-i din chelie, lucru care îi dă aspectul de porc spinos. Îl întreb despre convingerea adepților Krishna că americanii nu au ajuns cu adevărat pe lună. Îmi arată în scripturile vedice că soarele se află mai aproape de pământ decât luna. Prin urmare, îmi spune, este imposibil ca americanii să fi ajuns acolo.

- Dar cum rămâne cu toate aselenizările pe care le-am văzut la televizor? îl întreb eu.

- Le-au înscenat, mă asigură el.

Credincioșii Krishna mă invită să fac un tur al Indiei alături de ei. Deși nu sunt câtuși de puțin interesat să mă convertesc la hinduism, perspectiva vizitării Indiei în compania acestora mă fascinează. Ar trebui însă să lipsesc de la școală un semestru întreg și nu cred că mama mea evreică ar înțelege motivul pentru care plec de la școală și aleg să cutreier India cu o adunătură de hinduși chei care cred că NASA a înscenat aselenizarea. Colegii mei de apartament mă cred nebun. Eu cred că probabil au dreptate. Las totul baltă.

Într-o dimineață, mă opresc la un stand al mormonilor, din fața cantinei din campus.

- De ce, o întreb pe o fată slabă, roșcată și plină de coșuri, care servea la stand, de ce au fost mormonii atât de mult persecutați?

- Pentru că, se pornește ea, *noi avem adevărul lui Dumnezeu.*

Bineînțeles că-l aveți. Nu-l are toată lumea? Câteva zile mai târziu, citesc în ediția *Herald* de Miami că Biserica Mormonă a răspopit un pastor pentru că a hirotonit un negru. *Adevărul lui Dumnezeu? Nu mai spune!* Un alt exemplu de suferință, de rasism și de ignoranță pe care aceste religii și acești dumnezei făcuți de om le-au abătut asupra omenirii. Decid să scriu o scrisoare către ziarul școlii, *Aligator*, care o și publică. O săptămână mai târziu, în bibliotecă, observ că cineva mi-a atacat scrisoarea.

Mi-a răspuns un mormon, spunându-mi să îmi țin gura închisă ca lumea să nu afle ce idiot sunt. Mă pun și ticluiesc un atac vehement la adresa mormonismului. Este publicată și această scrisoare și, zilnic, cercetez secțiunea de corespondență, doar, doar voi găsi vreo replică. Însă nimic. Apoi, pe când aștept să înceapă cursul de engleză, un tip

cu părul ca nisipul și cu ochelari groși se apropie și-mi întinde mâna. Fără să mă ridic, i-o întind și eu pe-a mea.

- Phil McLemore, se prezintă.

- Cine?

Gata, mă prind. E cel care scrisese în ziarul școlii. Ne îndreptăm apoi spre sala de curs. Îmi explică de ce mormonii, deși nu sunt rasiști, nu hirotonesc negri. Nu-i înțeleg logica.

- Mă rog, îmi spune el, poate că ție nu ți se pare logic, dar este logic, să știi.

Îl întreb cum m-a găsit. Cu degetul, îmi indică o fată din clasă. Cu un zâmbet rușinat, aceasta își întoarce privirea. Tatăl ei este președintele centrului studențesc mormon al universității. Încă de la prima mea scrisoare, mormonii au început să mă caute. Fata, McKay Christensen, habar n-avea că lângă ea stătea *Clifford Goldstein.* Mă cunoștea ca simplu Cliff, până în momentul în care m-am certat cu cineva în mijlocul clasei, iar acesta a izbucnit:

- Mormonii au dreptate în ce te privește, Goldstein!

McLemore a apărut fix ziua următoare.

Prin intermediul lui McKay, întâlnesc și alți mormoni, care mă invită să îmi petrec Crăciunul cu ei. Nu am de gând să merg acasă de sărbători. În schimb, am de gând să rămân singur în apartament, cu o sticlă de bere și un roman de Dostoievski. Refuz oferta, până în momentul în care un mormon rostește formula magică:

O să fie o grămadă de mâncare.

Iată-mă deci în casele primitoare și confortabile ale mormonilor, cu focul trosnind în șemineuri, cu mesele doldora de mâncare și cu o mulțime de mirosuri îmbietoare, inundând atmosfera precum tămâia călugărilor Krishna. Roiuri de copii îngrijiți și bine-crescuți mișună peste tot, râsetele și chiotele lor amestecându-se cu mirosurile îmbietoare ale bucatelor. Mormonii râd, povestesc și cântă. Nu îmi arată decât bunătate și ospitalitate, cu toate că în fața întregii universități i-am insultat pe ei, credința lor, biserica lor. Atmosfera e încărcată de o căldură și o dragoste care îmi inundă sufletul. Freamătă în mine o sete, o dorință arzătoare după ceva ce nu am, dar după care râvnesc cu putere. Zbuciumul inimii devine aproape dureros.

Mormonii mă invită la studiu. Mă așez alături de McKay și alți doi misionari rotofei, într-o încăpere mică - biblioteca centrului studențesc mormon, situată vizavi de universitate. Îmi arată niște poze cu Joseph Smith și tablele de aur și îmi povestesc despre îngerul Moroni.

Îmi vorbesc despre botez, despre viața de după moarte și despre motivul pentru care nu consumă cafea, ceai sau alcool. La rândul meu, îi bombardez cu întrebări, unele dintre ele de-a dreptul nesuferite. De exemplu, de ce Joseph Smith a avut zeci de soții și dacă voi putea avea și eu tot atâtea în cazul în care voi deveni mormon. Ei însă se poartă cu mine cu multă grijă și bunătate și îmi dau chiar o carte scrisă de un evreu convertit la mormonism.

Mă duc la petrecerea de Anul Nou a mormonilor. Fără nicio îndoială, atmosfera e una disco, cu lumini jucând pe ringul de dans și muzică heavy metal izbind cu putere pereții. Oamenii ăștia nu beau, nu fumează și nici nu înjură, totuși dansează

pe muzică rock? Una dintre melodii este de-a dreptul grosolană, explicită sexual și pipărată cu o mulțime de efecte sonore. Cu zece minute înainte de miezul nopții, iată-mă cu un suc natural în mână și într-o încăpere plină de „sfinți din zilele din urmă” dansând dezlănțuiți pe suspinele lascive ale unei voci feminine revărsate din boxele unui casetofon. Dintr-o înghițitură, dau pe gât sucul natural.

Odată, după o oră de studiu în bibliotecă, ne așezăm pe genunchi. În timp ce una dintre misionare se roagă, mă pufnește râsul. Ea așteaptă să termin, apoi continuă. Pufnesc în râs a doua oară. Cu un ochi întredeschis, zăresc o femeie care vorbește cu tavanul, mă străduiesc din răsputeri să mă abțin, însă râsul îmi țâșnește printre buze ca aerul eliberat dintr-un balon.

Copil fiind, mă puneam pe genunchi și mă rugam lângă pat. Într-o seară, tatăl meu bagă capul pe ușă să mă vadă înainte de culcare. Eu mă vâr repede în pat. Se așază lângă mine și mă întreabă ce fac. Mă simt ciudat și îi spun că mă rugam la Dumnezeu. Pentru ce mă rugam? îi spun că îi ceream ca mâine să meargă totul bine, și la școală, și acasă, și să iau note bune. Nu se supără pe mine, dar mă simt atât de ciudat că am fost prins, încât nu mai fac asta niciodată.

Colegii mei de apartament nu se lasă impresionați nici de mormonism.

- Te pomenești că următorul lucru pe care o să-l aflăm despre tine e că ai început să te rogi într-un avion, îmi spune Larry, un băiat evreu, uscățiv, din New Jersey.

- Da, vezi să nu.

Încep cursurile și uit de mormoni. Într-o seară, pe când lucram la o benzinărie Exxon, vizavi de școală, trag mașina cei doi misionari mormoni. Mă întreabă dacă aș dori mai multe studii.

- Nu, le-o întorc eu. Poate că, dacă m-aș face mormon, aș fi mai fericit decât acum. Dar sunt suficient de fericit.

Și, de atunci, n-am mai auzit nimic de ei.

Într-o zi, lucrând tot la benzinărie, cunosc o fată scundă, cu părul negru, care le vinde trandafiri șoferilor opriți la semafor. Are un accent britanic. O întreb ce face în Gainesville.

- Am venit să-l văd pe guru, îmi răspunde fata.

După muncă, mă duc acasă, mă spăl bine de motorină, îmi pun haine curate și o însoțesc la o întâlnire. Stau pe podea, într-o încăpere plină cu oameni care își spun *premies* și care își venerează guru ca pe un dumnezeu. Acești *premies*, majoritatea persoane de 20-30 de ani, sunt fie niște profesioniști cu stare, care conduc BMW- uri, fie niște drogați aerieni, cu priviri goale, ca și când ar avea ambii ochi de sticlă. Guru lor - care a devenit dumnezeu în adolescență, după ce tatăl său, care fusese dumnezeu înainte, murise - locuiește în apropiere de Gainesville, motiv pentru care aici există atât de mulți *premies*.

Își împărtășesc experiența de la ultima întâlnire organizată de guru. Stătuseră cu sutele la coadă pe un stadion, fiecare cu câte 50 de dolari în mână. Cu bancnota între degete, pe măsură ce se apropiau de guru, care stătea pe un tron, o înmânau unuia dintre ajutoarele sale, care păzea cu credincioșie teancul tot mai mare de bani, în timp ce supușii sărutau picioarele sfinției sale.

Îl întreb pe unul dintre membrii mișcării cât e de înțelept să cheltui atâția bani doar pentru a saliva deasupra degetului mare al unui guru.

- Merită fiecare bănuț, vine prompt răspunsul.

Sunt, desigur, cât se poate de sceptic cu privire la faptul că acest guru de 19 ani - care își petrece timpul în mașini sport, vizionează westernuri și se îndoapă cu înghețată - ar fi Regele universului. Totuși un lucru mă fascinează. Acești premies vorbesc toți despre „dobândirea cunoașterii" - inițierea lor în adevărata credință.

De când mă știu sunt un sceptic. Dacă un anumit lucru nu poate fi descompus din punct de vedere chimic, analizat sau introdus într-o eprubetă înseamnă că nu există. Cred în supranatural la fel de mult ca în Rudolf, renul cu nasul roșu al lui Moș Crăciun. Totuși, în străfundul sufletului meu arde o curiozitate împătimită cu privire la trăirile oamenilor religioși. De fapt, ceea ce vreau să cunosc, să simt eu însumi, este tocmai ceea ce acești premies experimentează atunci când „dobândesc cunoașterea". Sau ceea ce simt creștinii atunci când spun că primesc „Duhul Sfânt". Conform educației pe care am primit-o, religia nu este altceva decât o iluzie psihologică și emoțională. Totuși toți oamenii religioși vorbesc despre experiență. Iar eu tânjesc după o experiență spirituală, fie chiar și numai de dragul amuzamentului.

Într-o după-amiază de vară în Gainesville, plimbându-mă pe un drum lăturalnic, o ploaie caldă de vară îmi scaldă ușor umerii. Strălucind printre stropi, razele de soare se răspândesc într-o baie de lumină lichidă, iar câmpul, înăbușit parcă de o ceață albicioasă, trosnește întocmai ca cerealele de la micul dejun. Îmi ridic brațele și mă

las inundat de apă. Simt cum mă gâdilă după urechi și pe șira spinării.

Am citit despre misticismul oriental, reîncarnare și ciclurile vieții. Pentru mine însă, ploaia era doar ploaie: bună pentru fermieri și rea pentru parașutiști. Însă astăzi, face parte din nesfârșitul ciclu al vieții. Este viață! îmi dau capul pe spate, deschid gura și stropii se izbesc de limbă ca niște scântei umede. Poate că stropii ăștia pe care-i înghit s-au regăsit odată în lichidul amniotic în care am plutit pentru prima oară în pântecul mamei mele. Poate au curs prin cordonul ombilical. Poate sunt primii stropi de viață care m-au hrănit.

Mă hrănesc astăzi din nou. Închid ochii și îmi trec degetele prin părul negru și des. Cascade de ploaie îmi curg șiroaie pe spinare. Din nou, îmi ridic mâinile spre izvorul vieții mele, al vieții în ansamblu. Mă aflu în centrul ciclului vieții.

Prima mea experiență spirituală adevărată!

Ori nu cumva sunt doar un tâmpit care umblă prin ploaie?

Mai merg la câteva întâlniri. Când încerc să îi interoghez pe *premies* cu privire la ce se petrece în momentul în care se inițiază în credință, mi se spune că trebuie să experimentez în carne și oase. Într-o seară, acasă, răspund la telefon. Sunt *premies*. Vor să mă inițieze în „dobândirea cunoașterii”.

Îmi ridic privirea. Colegii mei de apartament se scaldă în lumina televizorului. Studiază contabilitatea, așa că lucrează cu numere, cu lucruri reale, palpabile, solide. Cele mai ascunse taine ale lor își găsesc rezolvarea cu ajutorul unei grile de calcul sau al unui calculator de buzunar. Existența lor este limitată la trei dimensiuni. Ei nu

discută despre natura lui Dumnezeu, nici măcar nu se întreabă dacă există cu adevărat, dar întrebările astea sunt lipite de mine ca propriul suflet.

Deși li se par amuzante, colegii mei nu înțeleg și nici nu par interesați de bla-blaurile mele spirituale. Dar chestia asta cu guru ar fi prea mult pentru ei. Oare cum ar reacționa dacă aș agăța pe perete un portret al acestui guru grăsan, înfofolit în robe împărătești? Nu cred totuși că ar fi posibil, fiindcă nu cred că puștiul ăla e Dumnezeu. *Dar toți ăia care dobândesc cunoaștere cred! E posibil să mi se-ntâmple și mie?*

- Nu, mulțumesc, strig din toate puterile, chiar nu mă interesează!

Trântesc telefonul cu un zdrăngănit puternic.

Nu-mi pot înțelege colegii de apartament. Înțeleg de ce unii oameni nu se duc să mănânce din palma unui oarecare guru, așa ca *premies*, sau de ce nu se transformă în niște fanatici ai Bibliei care urlă-n gura mare pe străzi, precum Jed Smock. Dar să nu-ți pese chiar deloc? Nu accept ceea ce predică Jed și nici învățăturile Hare Krishna, pe cele ale mormonilor sau oricare altă învățătură a acestor fanatici religioși. Resping concluziile lor, dar măcar ei întreabă, cercetează și caută răspunsuri, în timp ce colegilor mei nici măcar nu le pasă.

- Nu te gândești niciodată la Dumnezeu? îl întreb într-o seară la o petrecere pe Jon, un student în ultimul an la engleză, ca și mine. Te-ai întrebat vreodată dacă Dumnezeu există cu adevărat? Sau, dacă există, cine este și ce vrea de la noi? Te-ai gândit vreodată că poate Jed Smock sau călugării Krishna, sau oricare altă grupare asemănătoare ar putea avea dreptate? Nu-ți dorești din tot sufletul să afli adevărul despre Iisus, Mahomed sau Buddha? Îl cauți cu adevărat pe Dumnezeu?

-Nu.

Dintr-o înghițitură, îmi dau pe gât băutura. Bineînțeles că nu e suc natural.

Într-o dimineață, după curs, mă plimb pe lângă standul Brigăzii Revoluționare Studențești, organizația comunistă a campusului. Citind câteva dintre scrisorile mele din ziarul școlii, m-au invitat să iau parte la una dintre întrunirile lor. Îi urmez până într-un apartament dezordonat, ticsit de cărți, pliante și reviste imprimate cu stele roșii, ciocane, seceri și portretul lui Iosif Stalin. La început par cu toții agitați, iritați oarecum. Nimeni nu scoate o vorbă. Apoi un tip începe să mă interogheze cu multă atenție.

- Ce faci toată ziua în piață? De ce nu mergi la cursuri? De ce te tot plimbi pe-acolo?

Le explic că merg la cursuri, dar nu întotdeauna și că, atunci când sunt liber, îmi omor timpul prin piață pentru că-mi place să pălăvrăgesc cu tot felul de oameni care se perindă pe-acolo. După ce se conving că nu sunt un al doilea J. Edgar Hoover care vrea să se infiltreze printre ei, se lansează într-o adevărată tiradă despre răsturnarea capitalismului, a burghezilor, a bogaților și a companiilor petroliere.

Mă mai duc la două sau trei astfel de întâlniri, împart niște broșuri și, o dată, chiar particip la un marș alături de ei și de câțiva iranieni, a căror engleză se limitează la cuvintele *„Shahfascheest! Shahfascheest!”* , însă Karl Marx, Mao Zedong și Iosif Stalin nu reușesc să astâmpere setea spirituală a sufletului meu. Cel mult, răspunsurile lor sunt atât de superficiale, atât de mărunte, încât conștientizez că adevărul - oriunde ar fi el - nu se află cu siguranță nici în *Das Kapital* și nici în *Citatele președintelui Mao Zedong*. În plus,

suntem în 1977, deci ce-ar putea fi mai plictisitor decât comunismul?

Când nu-mi pierd timpul prin piață, populez etajul al doilea al clădirii vechi a bibliotecii. Sala de lectură, asemenea unei catedrale vechi, are un tavan înalt, care parcă ar vrea să atingă cerul. Aici mă sihăstresc ore întregi izolat de perne de tăcere, întrerupt doar de scârțâitul vreunui scaun sau de zgomotul închiderii unei cărți, care reverberează de-a lungul sălii. Spre deosebire de clădirile noi, al căror interior rece, steril, îți dă senzația că ai fi într-un laborator, sala asta de lectură, cu tomurile sale prăfuite și cu tavanul înalt, aprinde în mintea mea imagini ale filosofilor care cugetă asupra marilor întrebări ale vieții.

Și aici - scufundat în razele calde care se revarsă prin fereastră, în timpul zilei, sau în lumina înghețată din tavan, în timpul serii - citesc din filosofi ca Sartre, Camus, Kant, Hegel și Spinoza, bărbați care au încercat să deslușească tainele existenței. Uneori, în timp ce citesc, prind parcă un fir, o progresie de idei și mă las dus până pe culmile undelor lor cerebrale, încântat că am reușit să pătrund în mințile unora dintre cei mai renumiți gânditori ai planetei. Aceste momente sunt experiențele mele religioase, culmile mele spirituale, chiar dacă dumnezeii mei nu sunt decât niște oameni ale căror oase sunt deja putrede.

Într-adevăr, divinitățile mele nu sunt altceva decât niște versiuni mai istețe, mai coerente și mai motivate ale sinelui meu. Cu toate își ridică aceleași întrebări ca mine, însă au îndrăzneala, motivația și talentul de a încerca să le găsească un răspuns. Totuși, după ce le citesc operele, nu numai că întrebările persistă, dar mă trezesc cufundat în altele noi și am nevoie de și mai multe salturi de credință. După toate peregrinările lor

filosofice și epistemologice, indiferent de măreția și logica lor, nu par să fie mai aproape de adevăr decât au fost la început.

Albert Camus este Horus al meu, divinitatea de căpătâi a panteonului meu de politeism filosofic din ce în ce mai extins. El a ridicat toate întrebările esențiale și a exprimat toate temerile esențiale. Mă văd în Camus, lovind cu putere pământul sau agitându-mi pumnul către cer, doar că el o făcea cu mult mai multă elocvență. Însă în tumultul unei proze atât de frumoase, rămân totuși fără răspunsuri. Camus nu face altceva decât să-mi definească și mai bine temerile. Îmi deschide rănile, îmi dezvăluie fără menajamente durerea, însă mă abandonează sângerând chiar și mai rău ca la început. În *Mitul lui Sisif*, el scrie: „Există o singură problemă filosofică într-adevăr importantă: sinuciderea. A hotărî dacă viața merită sau nu să fie trăită înseamnă a răspunde la problema fundamentală a filosofiei."

Civilizație după civilizație, cultură după cultură, filosofie după filosofie, iată-ne în secolul al XX-lea, cu 5.000 de ani de istorie sub picioare - iar una dintre cele mai mari voci ale noastre spune că singura întrebare cu adevărat importantă este dacă omul ar trebui sau nu să se sinucidă? Nu-mi sună defel a progres!

Totuși sunt exagerat de lipsit de prejudecăți - o târfă spirituală și filosofică. Permit oricui să-mi pătrundă în minte și să mă umple cu propria-i persoană. Nu am niciun fel de tabu intelectual. Îmi fac de cap între paginile oricărei cărți care-mi face cu ochiul. Dacă Albert Camus are dreptate și sinuciderea este singura dilemă a omului, sunt gata să o înfrunt — ceea ce și fac. Dar după doar un moment de gândire decid: *Nu, nu vreau să mă sinucid.*

Prostituarea mea filosofică îmi dă o extraordinară senzație de libertate. Spre deosebire de creștini, care dau întotdeauna fuga la Biblia lor, sau de credincioșii Krishna, care aleargă repede la Vedele lor, eu nu sunt încătușat de niciun sistem de credință. Pot căuta adevărul fără cătușe, fără idei preconcepute, fără bariere, reguli sau ordine. Nu mă dau în lături de la niciun fel de lectură — de la *Critica rațiunii pure*, a lui Kant, și până la *Aventurile lui Howdy Doody* - dacă asta mă va ajuta să pun lucrurile cap la cap. Iau câte puțin de aici, câte puțin de dincolo și îmi croiesc o viziune personalizată asupra lumii.

Din păcate, îmi schimb în mod constant părerile. Trec prin niște schimbări radicale de gândire și atât de dese, încât mă îndoiesc că mai știu ceva cu adevărat. De ce să devin fanatic sau câtuși de puțin devotat unei filosofii sau unui sistem de credință în care foarte probabil nu voi mai crede mâine dimineață? De ce aș deveni un famen pentru împărăția lui Dumnezeu, dacă după doar două săptămâni aș putea deveni epicuriană De ce să renunț la școală, să mă rad în cap și să-i cânt Hare Krishna oricăruia dintre milioanele de zei venerați de călugării Krishna, când un an mai târziu s-ar putea să fiu ateu? De ce să-mi dau viața pe străzi în numele comunismului, când anul viitor aș putea fi mormon? în mod repetat, tocmai când mi se pare că am toate răspunsurile, aud sau citesc ceva care mi le spulberă și mă împiedic printre ruine de informații, premise și speranțe. Mi-am schimbat de atâtea ori viziunea, încât orice aș crede nu poate fi, în mod evident, adevărul, fiindcă se schimbă în mod constant, uneori contrazicând chiar ceea ce credeam cu o săptămână înainte.

Într-o seară, hoinăresc departe de sanctuarul meu de la etajul al doilea și nimeresc într-o pizzerie. Îmi beau berea, mănânc o pizza pepperoni și citesc

Spinoza, când dau de ceva care îmi atrage atenția. Spinoza spune că, pentru a trăi viața cea mai apropiată de perfecțiune, trebuie să descoperim motivul pentru care suntem aici și să trăim în conformitate cu acesta.

Brusc, toți acei ani în care fusesem învățat că adevărul este relativ, că existența precede esența, că nu există noțiuni absolute - totul a dispărut în neant, ca și când Spinoza mi-a pătruns în minte și a retezat toate acele legături neuronale care țineau în interiorul meu aceste convingeri. Uitând toate argumentele ontologice cu privire la dilemele existențiale, la dialectica hegeliană și la dualitatea carteziană, știu un singur lucru: exist și, pentru că mă aflu aici, trebuie să fi venit de undeva. Însă a ști de unde și de ce reprezintă esența tuturor adevărurilor. Adevărul obiectiv, *adevărul,* trebuie să existe undeva, pentru că și eu exist.

Părăsesc cu privirea cuvintele. După ani întregi de căutări și de întrebări, pentru prima dată pot pune degetul pe un absolut obiectiv: *exist* și, oricât de răsuflat și de simplu ar putea suna, acest lucru înseamnă că trebuie să existe un absolut obiectiv care să îmi explice existența.

Însă care să fie acel adevăr? Această întrebare este crucială. Cum aș putea trăi corespunzător, dacă nu cunosc sensul vieții? Închipuiți-vă un băștinaș indian din junglă care, dacă ar primi o mașină, i-ar folosi portbagajul pe post de grădină, scaunele - drept pat și țeava de eșapament - pe post de uscător de păr. Se folosește într-o oarecare măsură de mașină, însă nu profită la maximum de pe urma acesteia, deoarece nu cunoaște scopul pentru care a fost creată. Tot așa, dacă nu cunosc scopul și sensul vieții, pot să mă descurc, însă voi avea întotdeauna acea senzație că ceva lipsește. Pare un concept la mintea cocoșului, simplu ca bună ziua,

totuși nu voi mai fi niciodată același din momentul în care l-am conștientizat. Știu acum că ceea ce am căutat de atâta vreme este răspunsul la întrebările fundamentale: cum am ajuns aici și de ce.

Dacă a cunoaște adevărul este omenește posibil - adică de ce mă aflu aici și cum anume am ajuns aici - atunci vreau să-l aflu, indiferent cât m-ar costa. Indiferent unde voi ajunge, indiferent ce ar trebui să suport, oricât de dureros ar fi acest adevăr - vreau să știu!

Mă întorc în sala de lectură. Tocmai am trecut printr-una dintre acele schimbări filosofice radicale care mă lasă, de obicei, complet debusolat. Am acum însă ceva de care să mă agăț. Știu că adevărul absolut trebuie să existe pentru că eu exist. Dacă nu există Dumnezeu, nu-i nicio problemă; dacă există, atunci vreau să știu cine este și ce vrea de la mine - și-o să mă conformez. Știu că e posibil ca adevărul să nu mi se descopere niciodată. Poate că a-l afla nici nu este măcar omenește posibil sau poate că se află chiar sub nasul meu, iar eu nu-l recunosc și mă îndrept într-o cu totul altă direcție. Tot ce știu este că, *dacă* adevărul poate fi descoperit, fix asta vreau să fac - să-l descopăr.

Într-o duminică dimineață, mă duc să-l ascult pe un fost profesor universitar care se declarase profet. Într-o casă de țară, undeva la periferia orașului Gainesville, stau pe jos într-o încăpere plină cu portrete ale unor sfinți - de la Buddha până la Iisus - și meditez, în timp ce profetul (pe nume Mickey), cu părul lung și o burtă enormă, stă în spatele unui microfon, cântă și se întreabă dacă existăm cu adevărat. *Hei, alo, domnu', am răspuns deja la asta.* Mai îndrugă unele chestii profunde ca „Nu vă îngrijorați cu privire la viitor - nu-i treaba

noastră.” Nu mă aleg din toată treaba asta decât cu niște cârcei la picioare.

Stau adeseori de vorbă cu diverși creștini evanghelici, de obicei la micul dejun, la bufetul școlii. Deși nu sunt de acord cu nimic din ce spun, simt un impuls puternic să ascult, să intru în vorbă și să aduc argumente. Mă lungesc în fața unei omlete și a unei cafele ore întregi, uneori sărind chiar și peste cursuri, doar pentru a sta de vorbă.

Am un prieten, proprietar al unui magazin de iaurturi, care merge la biserica la care merg acești creștini, într-o seară, în magazinul lui, îl întâlnesc pe pastorul lor, un italian brunet și cârlionțat, cu burta cât o roată de camion. Spune că e la curent cu discuțiile pe care le-am avut cu membrii bisericii lui. Vorbim despre creștinism și îi spun că, dacă ceea ce crede nu este adevărat, atunci „nu doar că trăiești o minciună” - îl iau eu peste picior, înfigându-mi degetul în burdihanul lui — „dar o și împrăștii pe la toată lumea”.

Prietenii mei creștini mă invită la biserică pentru o întâlnire de rugăciune din timpul săptămânii. Cineva citește un verset: „Ce va da un om în schimb pentru sufletul său?” Stau în spate, plictisit, dorindu-mi să nu-mi fi irosit timpul. Tineri și studenți vorbesc în continuu despre „lucrurile minunate” care se petrec în viața lor alături de Iisus. *Mie nu prea mi se pare nimic minunat aici.* Apoi se roagă.

Și se întâmplă din nou. Încerc să mă opresc, dar nu pot. Îmi aplec capul, ca pentru rugăciune, dar nu prostesc pe nimeni. Disperat, îmi vâr pumnul în gură, dar râsetele se strecoară afară. Când îndrăznesc să-mi ridic ochii, capetele sunt sucite în direcția mea, cu un ochi deschis, ca să mă vadă pe mine, și cu celălalt, închis, pentru Iisus. Sfinții

ăștia nu prea se uită la mine cu priviri sfinte. Chiar și după ce reușesc să înăbuș zgomotul, corpul continuă să se cutremure de râs.

Nu mă mai invită niciodată.

Și, desigur, îmi continui dezbaterile teologice din piață cu Jed Smock.

- Hei, Jed, dacă Dumnezeul tău este real, spune-i să-mi arunce din cer un bax de Budweiser, două sticle de Dewar’s White Label si niște cocaină - atunci o să cred!

- Apostat nenorocit! O să arzi în Iad pe vecie!

- O să-mi fie groaznic de cald acolo. Aș putea cel puțin să primesc berea aia?

- Mă auzi? Pe vecie!

DEPENDENȚI DE CĂDEREA LIBERĂ

Mai am o pasiune, una care arde în mine la fel de nestăpânit ca dorința de a afla adevărul cu privire la univers: parașutismul!

Mă aflu într-o rablă de Cessna 180 şi urcăm la peste două mii de metri. Înăuntru, stăm înghesuite cinci persoane - patru paraşutişti ghemuiţi pe podea, în timp ce Harold, ,,pilotul nostru paraşutist", singurul cu loc pe scaun, ne ghidează printre nori. Stau retras într-un colţ, faţă-n faţă cu ieşirea, în spatele scaunului pilotului.

Uşa a fost înlăturată, aşa că vântul circulă nestingherit în interiorul avionului, dar sub echipamentul meu de culoare roşie, sub casca galbenă de hochei şi sub cele două parașute bine împachetate într-o husă albastră, transpir puternic. Pe când ne apropiem de altitudinea pentru salt, mă smulg din loc şi mă ghemuiesc străbătut de durere. Îmi verific altimetrul, centurile şi corzile parașutei. John, care se află cel mai aproape de ieşire, se apleacă şi cercetează solul pentru a aprecia locul în care trebuie să sărim, în timp ce obrajii îi flutură asemenea unui drapel. Din mâini, îi indică direcţia - stânga, dreapta sau înainte - lui Harold, care îndreaptă avionul după indicaţiile primite. Apoi, John se întoarce către el, încuviinţează din cap şi îşi trece un deget de-a curmezişul gâtului. Harold lasă moale acceleraţia. Sunetul motorului se îmblânzeşte.

John iese încet din avion şi se agaţă de capătul mai îndepărtat al barei care face legătura cu mijlocul aripii. De îndată ce iese, avionul se înclină uşor sub greutatea lui. Gary îl urmează şi

se agață de bară lângă John, în timp ce picioarele le rămân spânzurate în aer. Tenafly, colegul meu de apartament, îi urmează. Se agață de bară, cu un picior pe treapta de sub ieșire și cu celălalt atârnând în vânt. Mă postez și eu în ușă, cu mâinile sprijinite de margini, călcâiele arcuite puternic în sus, gata de salt. Vântul, rece, tăios și îngrozitor de zgomotos, străbate ca un vârtej elicea, care mugește la doar câțiva metri distanță, purtându-ne prin cer, în timp ce costumele noastre flutură precum pânzele unui vapor surprins de furtună.

„PE LOCURI! UNU! DOI! TREI! SĂRIȚI!"

Imediat ce-și dau ei drumul, mă scufund și eu într-un vârtej asurzitor de aer. Zgomotul și vântul se risipesc îndată și mă regăsesc suspendat într-o liniște eterică, senină. Prind viteză, iar vântul șuieră din ce în ce mai tare, izbindu-se cu putere de costumul meu. Îmi găsesc echilibrul, planez, ating două sute de kilometri pe oră - direct în jos!

Cam la cincisprezece metri sub mine, John și Gary, care au peste două mii de sărituri la activ, se prind unul de altul, față-n față, precum luptătorii de wrestling. Tenafly, un începător ca și mine, li se alătură, formând o stea din trei persoane. Mai am cincisprezece secunde ca să o transform în una de patru.

Ca să mă apropii, îmi strâng picioarele și îmi aduc brațele mai aproape de corp, accelerez și nu-mi iau o clipă ochii de la chingile lui Tenafly și ale lui John, care se țin strâns de mâini, puțin într-o parte pe direcția mea de zbor. Cam la șase metri deasupra lor și cam la un metru lateral, îmi întind brațele și picioarele pentru a încetini. Dacă intru în formație cu o viteză prea mare, o s-o destram, iar dacă mă apropii prea încet, o să pierd

momentul, îndepărtându-mă. Planez înspre ei, atât de aproape încât aud vântul care-i biciuie, ajung în dreptul lor, mă întind și mă prind de chingile de pe brațele lui John și ale lui Tenafly, iar aceștia mă primesc informația lor.

Am intrat! Pentru prima dată, după nenumărate încercări în care fie am zburat prea sus, fie prea jos, fie am dezmembrat steaua. Zburăm în patru! Urlu din toți plămânii, holbându-mă la trei guri care își dezvăluie larg dinții în bătaia soarelui. Menținem formația de patru pentru doar câteva secunde, deoarece solul se apropie cu repeziciune. Ne despărțim, ne răsucim și, în timp ce punem brațele la spate, ne îndreptăm în patru direcții diferite, asemenea avioanelor dintr-un show aerian. După câteva secunde, îmi aduc brațele înapoi în față, privesc în sus pentru a mă asigura că nu e nimeni deasupra și fac semn cu mâna - semnalizez că urmează să deschid parașuta. Cu mâna dreaptă, apuc coarda, trag, simt cum parașuta se deschide deasupra mea. Simt o smucitură puternică în timp ce parașuta explodează chiar deasupra capului meu. Sună ca un șuvoi puternic de apă.

Atârn, cu picioarele-n jos, într-o liniște deplină. Caut din nou cu privirea parașuta, un PC rusesc, galben cu negru. În locul unei parașute rotunde, întregi, nu văd decât o încâlcitură de nedescris!

Cu respirația aproape tăiată, scutur corzile, dar nimic, în orice clipă parașuta poate ceda, lăsându-mă din nou în cădere liberă. Privesc solul. O pădure mă așteaptă la nici o mie de metri distanță.

Trebuie să „tai" parașuta încâlcită și să o deschid pe cea de rezervă - procedură de urgență pentru care m-am antrenat, dar de care n-am avut

niciodată nevoie. Ei, uite că am nevoie de ea chiar acum.

Ridic două capace de metal situate deasupra umerilor. De sub ele se eliberează nişte inele de sârmă. Îmi văr degetele mari în fiecare dintre ele. Mai privesc pentru o ultimă dată în sus. Parașuta și-a dat obștescul sfârșit. Iau o gură mare de aer și trag de inele. Un zornăit ușor mă anunță că părțile metalice s-au separat. Sunt din nou în cădere liberă. Trag coarda parașutei de rezervă, care se află strâns lipită de spatele meu, chiar sub ceafă. Prind viteză. Vântul șuieră din ce în ce mai puternic. De ce încă accelerez? Copacii se reped cu viteză spre mine. DOAMNE, DUMNEZEULE, CE MI SE-NTÂMPLĂ? Parașuta de rezervă nu s-a deschis deloc! Copacii se apropie tot mai repede, iar imaginea lor îmi devine aproape nedesluşită. Devin extrem de conştient de tot ce mă-nconjoară și mă gândesc la mama, la viața mea și la cât de trist pare să moară totul. Privesc peste umăr să văd ce nu-i in regulă, să văd dacă mai pot spera și, când îmi întorc capul, mi se răsucește tot corpul, moment în care vântul prinde o clapă a parașutei, care se deschide ca o explozie albă atât de puternică, încât șocul de a mă fi oprit așa de brusc din cădere mă face să scot un horcăit puternic.

Din nou, planez în liniște. De obicei, parașuta mea principală, viu colorată și cu tot felul de modele, seamănă cu o floare exotică deschisă deasupra capului meu. Cea de rezervă, de un alb imaculat, pare doar o ciupercă. Și ce ciupercă frumoasă!

În depărtare, parașuta principală, răsucită și încâlcită ca un zmeu stricat, cade la pământ.

Din cer, mă strigă o voce:

- Cliff, eşti bine?

Tenafly plutește deasupra mea.

- Da, da! strig eu, încercând să par neafectat de situație. Recuperează-mi parașuta mare. Nu vreau s-o pierd prin copaci!

Cobor ușor și, când ating pământul, parașuta cade deasupra mea ca o floare veștejită. Aterizez la marginea unui drum, cam la jumătate de kilometru de aeroport. Un prieten cu o camionetă roșie vine după mine.

În următoarele două săptămâni, ori de câte ori închid ochii, nu văd nimic altceva decât copaci.

Nu toate salturile sunt atât de periculoase, însă toate sunt extrem de palpitante, motiv pentru care îmi petrec fiecare minut liber de la facultate și îmi cheltui chiar și ultimul bănuț practicând skydivingul. E pură obsesie. Nici nu pot privi cerul fără a fi străbătut de imagini cu căderi libere. La orice avion pe care îl văd, primul lucru pe care îl fac e să cercetez dacă poziția ușii în raport cu aripa i-ar permite unui parașutist să sară în siguranță din el. O adiere, o pasăre, chiar și curentul de aer care intră pe geamul deschis al unei mașini, cu toate declanșează în mintea mea niște fantezii superbe cu căderi libere. De câte ori pun piciorul jos dintr-o mașină, îmi imaginez că ies dintr-un avion la două mii cinci sute de metri înălțime.

În fiecare weekend, indiferent de meciul de pe stadionul școlii sau de la televizor (inclusiv Super Bowl), îl iau pe Tenafly și, la volanul micuțului meu Fiat verde decapotabil, merg vreo optzeci de kilometri, până la Palatka, un oraș de crescători de vite, la est de Gainesville, ca să ne aruncăm din avion de trei, cinci ori pe zi. Prea puțină importanță are testul de lunea următoare sau că o săptămână întreagă nu ne mai permitem decât niște sandviciuri cu jeleu și niște Coca-Cola - când vine

sâmbăta și când zeii meteo sunt îngăduitori, mergem să facem parașutism. Uneori, chiulim de la cursuri și ne aruncăm în gol în timpul săptămânii. Sărim chiar și noaptea. Așa se întâmplă dacă te obișnuiești cu skydivingul. Suntem ca niște drogați, dependenți de căderea liberă.

Pe când aveam zece ani, l-am întrebat pe tata dacă o să mă lase să fac skydiving când o să împlinesc șaptesprezece ani. Crezând că o să uit, mi-a spus că da, cutremurându-se apoi șapte ani mai târziu, când i-am dat să semneze formularul de permisiune. Nefiind obișnuit să-și calce cuvântul, l-a semnat și, în ultimul meu an de liceu de la Miami Beach High School (fără ca mama să aibă habar), am sărit.

Parașutismul a fost salvarea mea. Slăbănog, pe jumătate chior și cu reflexele unui melc, obișnuiam să bat în retragere, aproape în lacrimi, fiindcă eram întotdeauna ultimul ales atunci când se făceau echipele de fotbal sau de baseball. Însă faptul că practicam skydivingul m-a ajutat să-mi iau revanșa față de toți nenorociții ăia, dintre care niciunul nu a avut curajul să sară nici măcar o dată, darămite în fiecare weekend. Încetase să îmi mai pese că eram ultimul ales, fiindcă știam că, la sfârșit de săptămână, toți nătărăii ăia aveau să joace tenis, să înoate sau să facă orice activitate dintr-asta incredibil de palpitantă, în timp ce eu urma să mă arunc dintr-un avion, de la aproape trei kilometri înălțime.

Din păcate, nu sunt cu mult mai bun la skydiving decât la celelalte sporturi. La șaptesprezece ani, cu ocazia ultimului salt din viața de elev, am tras din greșeală de coarda parașutei de rezervă în locul celei principale (de data asta parașuta de rezervă era la mine pe burtă). Forța, atât de bruscă, de

neașteptată, a rupt cusăturile hamului și m-a zdruncinat atât de puternic, încât am avut impresia că mi-am zdrobit capul cu călcâiele. Amețit de șocul deschiderii, am planat cam jumătate de kilometru uitând să mai dirijez parașuta. Spatele meu nu și-a mai revenit niciodată complet. Cam un an mai târziu, pe când încercam să aterizez într-o zonă cu pietriș, mi-am dislocat umărul și mi-am fracturat brațul (capul a fost singurul care a ajuns în pietriș, restul corpului, nu).

Când m-am mutat la Gainesville, la douăzeci și unu de ani, și am început să sar la Palatka, am continuat s-o dau în bară, luându-mi de zece ori mai mult timp să învăț ceva decât le lua celorlalți. Când sar eu, oamenii se opresc din orice activitate și se uită în sus, nefiind niciodată siguri de ce urmează să mi se întâmple. Nu se miră deloc dacă ajung să folosesc parașuta de rezervă. Se miră însă că supraviețuiesc.

- Am crezut c-o să te faci praf, îmi spune Gary, după ce atingem solul. M-am întors, ca să nu văd.

După această săritură, când n-am putut folosi parașuta principală, mă decid s-o vând și să-mi cumpăr una pătrată. Având forma unei aripi de avion, aceasta este special concepută pentru un zbor de precizie. După cinci sărituri, oricine e în stare să aterizeze în pietriș atât de lin, încât ar putea ateriza pe un ou fără să-l spargă.

Însă eu, după douăzeci de sărituri, încă mă-mprăștii prin copaci, pe pistă - pe oriunde, numai unde vreau să aterizez nu aterizez.

O perioadă, eu și Tenafly (Larry Feldman, colegul meu de cameră) aducem o fată, Donna, ca să sară cu noi. Tatăl ei, un fost jucător de fotbal în echipa Tulane, în prezent decan al Facultății de Studii Economice din cadrul Universității din Florida, o

întreabă dacă sare, ea neagă vehement. Într-un weekend, când Tenafly e plecat, mergem direct la locul cu pricina. Fiindcă e elevă, Donna sare doar de la o mie de metri, iar noi ceilalți urcăm până la două mii cinci sute. Sărim, parașuta mea pătrată se deschide, umplând cerul de deasupra mea cu un curcubeu de culori strălucitoare. Însă o dau în bară în mod spectaculos, ca de obicei de altfel, doar că de data asta mă lovesc la genunchi. Stau întins pe jos, gâfâind de durere, cu genunchiul strâns la piept. După vreo două minute, durerea mă lasă, mă ridic, îmi adun parașuta și încep să merg șchiopătând. Traversez pista, când cineva se apropie și-mi spune:

- Donna e rănită.

Aoleo, am dat de belea.

O găsesc zăcând în furgonetă, cu capul plin de sânge și cu un picior rupt. Mergem la spital, unde un medic îi bandajează capul și îi pune piciorul în ghips. Mergem înapoi la locul accidentului și o transferăm pe Donna în Datsunul ei 240-Z. Eu sunt cel care trebuie să o ducă acasă. Mă opresc pe la apartament și îi spun lui Sam, un coleg, să mă urmeze cu mașina lui ca să am cu ce mă întoarce. În plus, Sam e un baschetbalist mare și viguros și mă simt mult mai bine cu el în preajmă. Nu trebuie să fi absolvit Universitatea din Florida ca să-ți dai seama cum va reacționa decanul Lanzilotti. Mergem până la vila sa de pe deal și parcăm pe alee, chiar lângă Mercedes Benzul lui Tăticu'. O apuc pe Donna de picioare, Sam, de umeri și așa o cărăm ca pe-un sac de cartofi până-n spatele casei, pe lângă piscină, și intrăm într-o încăpere de la subsol. Îi dăm drumul pe o sofa, cu capul bandajat și cu piciorul în ghips. Tocmai când pare că am scăpat, Donna îmi spune:

- Cliff, îmi aduci, te rog, poșeta din mașină?

Cererea asta nu-mi miroase-a bine. Dăm buzna afară și Sam se urcă-n mașină.

- Nu mai intru acolo. Du-i-o *tu*.

Înhață poșeta, fug repede și i-o înmânez tocmai în momentul în care Tăticu', fost jucător de fotbal american, intră în cameră. Expresia feței sale este tocmai cea la care ne-am aștepta din cauza șocului de a-și vedea unica fiică bandajată și cu piciorul în ghips, în urma unui accident la skydiving, sport pe care negase că l-ar practica.

- Tu ești ăla, izbucni furios, care a dus-o pe fiică-mea să se arunce din avion?

Ridic din umeri, îl privesc direct în ochi și-l mint:

- I-am spus să nu sară.

Când se întoarce și începe să țipe la ea, profit de ocazie și ies din casă mai rapid decât am ieșit din orice avion.

De atunci însă, genunchiul meu n-a mai fost același. Mi-am rupt un cartilaj, iar genunchiul îmi cedează destul de frecvent. De câteva ori am fost nevoit să țopăi în cârje timp de-o săptămână sau două, după care îmi înfășam genunchiul cu un bandaj și luam direcția cerului. Știu un tip care a sărit și cu un picior rupt, cu ghipsul și cu toate alea. Ne dorim atât de mult să simțim adrenalina, că suntem în stare să ne luăm și rănile cu noi în avion. Asta e efectul pe care îl are săritul în gol.

În ultimul meu an de facultate, Tenafly absolvă și pleacă să vândă IBM-uri și să facă skydiving în Texas, îmi închiriez singur un apartament, pentru

că ceilalți nu mai suportă stilul meu dezordonat. Între timp, Harold și John decolează la bordul unui avion mare, un Lockheed Lodestar, și nu se mai întorc niciodată. Săptămânile se transformă în luni, și prima întrebare de pe buzele tuturor când ajung în zona de lansare este: „Unde sunt Harold și John?” Soțiile lor, copiii lor spun că nu știu, iar noi îi credem.

Fiul adolescent al lui Harold preia conducerea și totul se duce de râpă. Nu mai reușim să găsim un pilot care să știe să zboare pentru parașutiști (unul a căzut chiar cu avionul într-un hangar), iar aerodromul începe să piardă bani într-un ritm alarmant. La sol, unii consumă alcool, în timp ce alții încă sar, lucru care nu se întâmpla niciodată înainte. De asemenea, participăm la numeroase „instructaje pentru siguranță” cu ocazia cărora, înainte de fiecare săritură, fumăm iarbă și ne „asigurăm”. După unul dintre instructajele astea, sărim și îmi deschid parașuta mea pătrată. Zbor lin, dirijându-mi parașuta spre pietriș. Am deja la activ peste două sute de sărituri si am învățat în sfârșit să aterizez acolo unde vreau - și încă delicat. E târziu, aerul e răcoros, iar eu planez spre sol, savurând momentul. Ajung la zona cu pietriș, frânez și aterizez grațios ca o lebădă pe lac.

Mă prăbușesc de durere. Cea mai mică presiune exercitată dintr-un unghi greșit asupra genunchiului mă răvășește. Din cauză că am aterizat atât de încet pe pietrișul moale, m-am relaxat atât de tare încât am atins solul într-o poziție proastă. Niciodată nu m-a durut genunchiul atât de tare. Rămân năucit vreo trei minute și, cu lacrimi în ochi, mă silesc să mă ridic, mă întorc șchiopătând și-mi arunc lucrurile în mașină. Conduc până la spital și, ore bune mai târziu, plec cu un genunchi bine bandajat. Mă doare și să umblu, ce să mai vorbim de sărituri din avion!

Accidentul se petrece cu două săptămâni înainte de absolvire. După ultimul curs, îmi înghesui toate lucrurile în mașina decapotabilă și mă întorc la Miami Beach, cu două cârje în vânt - simbol al faptului că, cel puțin pentru moment, aripile mi-au fost retezate.

OBSESIA

De opt luni de când am început să-mi scriu romanul, oscilez între două lumi: cea în care trăiesc și cea care trăiește în mine, o revărsare de imagini și idei care-mi fâlfâie prin minte ca niște fluturași. Și uite așa, după opt luni, ajung în roman acolo de unde ar fi trebuit, de fapt, să încep. De zile-ntregi mă bat de unul singur în camera mea de cămin. Arunc manuscrisul la gunoi, mă așez și pun o foaie albă în mașina de scris. Dau la o parte durerea, știind că, atunci când scriu, nu se pierde absolut niciun cuvânt, fiindcă niciodată nu apuc să termin o frază fără a fi învățat mai multe decât cunoșteam în momentul în care am început-o. Respir adânc, îmi aranjez degetele deasupra tastelor și, pe măsură ce ochii minții încep să vizualizeze noi scene și imagini, mă lansez în aventura scrisului.

Atunci când scriu, mă las pătruns de o pasiune atât de fierbinte, încât toată căutarea mea după adevăr și dependența mea de căderile libere pălesc prin comparație. Din momentul în care am învățat să citesc, am dorit să scriu și, fie că mă aflam într-o cafenea în Islanda, într-un hotel din Rusia sau pe vreo plajă din Portugalia, deci oriunde m-aș fi aflat, mă puneam pe un scris frenetic, neobosit, pătruns. Generații întregi de scriitori îmi curg prin vene, iar lucrurile care i-au inspirat pe ei mă inundă și pe mine.

E o nebunie care mă răscolește pe dinăuntru. Familie, prieteni, școală stau toate undeva la periferie, orbitând prin sferele mărginașe ale existenței mele - pe când în centru, care constituie măsura tuturor celorlalte lucruri, tronează o

obsesie arzătoare pentru a scrie ficțiune, o versiune personală a nebuniei care-i face pe oameni să-și vândă sufletul pentru a ciopli o statuie din piatră sau pentru a așterne diferite culori pe o pânză.

Încă din copilărie, locuiesc în două lumi: una reală și una imaginară; una care mă controlează pe mine și o alta, pe care o controlez eu. Cele mai vechi amintiri ale mele sunt niște închipuiri, imagini mai puțin conturate chiar și decât o umbră, totuși atât de reale, încât chiar și în ziua de astăzi dăinuie în memoria mea cu mai multă intensitate decât oricare altă realitate tangibilă care m-a înconjurat vreodată.

Lumea asta stranie a mea gravita în jurul unui pumn de soldăței de jucărie. Îi luam în mână și, ca prin magie, se evaporau, luându-le locul niște fantezii viu colorate care se derulau în mintea mea ca niște adevărate filme. Oricine m-ar fi privit, nu ar fi văzut decât un băiețel slăbuț, cu ochelari, tuns „periuță", așezat pe podea și scoțând diferite sunete, făcând tot felul de mutre, strigând, strâmbându-se și vorbind de unul singur în timp ce se juca cu soldățeii lui. Însă eu eram cufundat într-o lume a spionilor, a misterelor și a războiului, îmi plănuiam fiecare pas, creând o întreagă distribuție de personaje, care țeseau unele dintre cele mai complexe intrigi, și calculând fiecare scenă astfel încât povestea mea să fie cât mai inteligentă și mai apropiată de realitate. Îmi creasem o lume a mea, o lume limitată doar de barierele intangibile ale imaginației unui copil. Desigur, realitatea mă întrerupea uneori într-un mod grosolan, însă mi-o scuturam rapid de pe picioare și pășeam din nou în lumea din mintea mea, un caleidoscop infinit de idei, imagini și fețe care anihilau absolut orice alt lucru din jurul meu.

La vârsta de unsprezece sau doisprezece ani, încă mai aveam soldățeii, mai debitam încă povestioare detaliate, complexe care, în opinia mea, erau cu mult mai inteligente, mai logice și mai credibile decât toate balivernele pe care le scorneau cei de la televizor. Mă uitam la show-urile alea și mă gândeam: *Eu aș inventa o poveste cu mult mai bună ca asta*. Și chiar inventam. Totuși, indiferent ce aș fi făcut, rămâneam tot un băietan de doisprezece ani șezând pe podea și strâmbându-se, scoțând tot felul de sunete și vorbind de unul singur. Sora mea cea mare, Joyce, se simțea foarte rușinată că, la vârsta asta, eu încă mă jucam cu soldățeii de jucărie.

- În ce frăție crezi c-o să intri dacă te joci cu omuleți de plastic? izbucni ea într-o zi.

Frății?

Curând însă, am început și eu să mă rușinez și am aruncat soldățeii în punga maro de hârtie pentru gunoi de la bucătărie. Dar fanteziile au continuat, canalizate însă spre alte tărâmuri. Citeam romane, uneori câte două pe zi, preferând oricând o carte în locul realității. Pereții casei noastre erau ticsiți cu cărți, fiecare dintre ele reprezentând pentru mine o nouă provocare, o nouă șansă de a-mi dezlănțui imaginația. Exact ca în cazul soldățeilor, cuvintele parcă se evaporau, iar scenele descrise se desfășurau aievea în fața mea. Am citit sute de romane, romane memorabile și romane oribile, iar unele imagini îmi revin și astăzi în minte. La un moment dat, pac, m-a trăsnit: Pot și eu scrie, chiar mai bine.

La liceu, mai precis Miami Beach High, am urât matematica, am picat la franceză și am dat-o-n bară la chimie încă din prima săptămână. Însă la engleză excelam. Îmi plăcea în mod deosebit să

scriu nuvele. Stăteam ore întregi să transpun în cuvinte imaginile care-mi săgetau mintea, care parcă nu mai făcea față mulțimii de artiști care-i pictau zidurile cu nenumărate fresce. Nu încetasem să scot tot felul de sunete, să mă strâmb sau să vorbesc de unul singur, la fel ca atunci când mă jucam cu soldățeii, doar că acum, degetele mele erau ocupate cu pixuri, creioane sau cu tastele vreunei mașini de scris.

La optsprezece ani, în timp ce lucram ca ajutor de redactor la departamentul de știri al ziarului *Herald* de Miami, am scris un articol despre scubadiving în Florida Keys. Am avut îndrăzneala de a i-l da redactorului de la *Tropic*, publicația de duminică a ziarului, care a fost surprins să vadă că un băietan uscățiv și strofocat, care colinda năucit prin redacție, avea tupeul să creadă că ar putea scrie un articol în revista *lui*. După șase luni extrem de lungi, presupunând deja că articolul fusese demult aruncat la gunoi, pierdut sau dat uitării, m-am întâlnit cu redactorul în lift, care-mi spuse:

- Îți cumpărăm articolul.

- O, da? Ce bine. Mulțumesc.

Am ieșit din lift și, odată ajuns în parcarea din spatele clădirii, am început să sar și să strig de bucurie. Câteva luni mai târziu, i-am dat un alt articol, despre vânătoarea de curcani din sudul Floridei, pe care l-a cumpărat de asemenea.

Cam un an mai târziu, pe când hibernam în Suedia pe timpul iernii, am scris în jurnalul meu că singurul lucru, *singurul* lucru pe care doream să-l fac în viață era să scriu ficțiune. Din acel moment, absolut tot ceea ce făceam era planificat astfel încât să faciliteze atingerea acestui scop.

La întoarcerea din Suedia, m-am mutat la Gainesville, pentru a termina ultimii doi ani de facultate (pe primii doi i-am făcut în Miami, în timp ce lucram la ziar). M-am specializat în limba engleză, iar singurele cursuri la care într-adevăr transpiram erau cele în cadrul cărora scriam ficțiune (atunci când nu făceam skydiving la Palatka, cu Tenafly). Odată, pe când mă aflam la etajul al doilea al bibliotecii, am schițat o nuvelă despre un om internat într-o casă de nebuni care s-a crezut nebun până în momentul în care a aflat că psihiatrul care l-a declarat nebun s-a sinucis. *Care-i nebunul?* se gândea acum. Am scris despre un dezertor care trăia în Suedia și care s-a împrietenit cu un băiat orb. Cu altă ocazie, m-am inspirat din ceea ce mi s-a întâmplat atunci când, călătorind ca adolescent cu vaporul dinspre Finlanda spre Suedia, m-am încăierat la beție cu chelnerii dintr-o discotecă și am stat în arestul pazei de coastă.

Într-o dimineață, pe când mă plimbam prin campus, am citit în *Aligator* despre un student ucis de un polițist pentru că îl prinsese culegând ciuperci halucinogene de pe o pășune locală. Deoarece culesul de ciuperci era o activitate la fel de încetățenită în campus ca și tenisul, studenții au fost de-a dreptul indignați, mai ales că circula un zvon cum că studentul în cauză era încătușat în momentul în care fusese împușcat.

Între timp însă, mintea mea a fost din nou cuprinsă de un vârtej de idei. Nici nu am putut dormi până când nu am țesut tot incidentul într-o intrigă în toată regula. Apoi mi-a venit ideea: *Scrie un roman! Asta ai tot așteptat să faci!* Perspectiva de a dezlănțui, așa cum nu o mai făcusem niciodată până atunci, nebunia creatoare care clocotea înăuntrul meu mi-a ridicat pulsul mai repede decât un lift ultrarapid. După doar câteva zile, am

început să meșteresc un roman despre care eram conștient că urma să mă macine ani buni.

De la acel incident inițial, împușcarea studentului, am creat o poveste despre un băiat de șaptesprezece ani, un fugar, care călătorește prin Europa alături de o fetiță de șapte ani, cu părul blond și cârlionțat, stil afro, și cu un ochi învinețit. La început, îmi imaginam că povestea lor este una împotriva sistemului - chestiile obișnuite ale anilor '70. Însă după câteva luni, mi-am dat seama că romanul era de fapt despre mine, despre familii și relațiile de familie. Nu-mi închipuiam câtuși de puțin că ar putea deveni un măreț manifest social sau vocea unei generații. La cei douăzeci de ani ai mei, eram conștient de faptul că orice urma să spun fusese deja spus de altcineva. Voiam doar să o spun în cuvinte frumoase.

După opt luni de scris frenetic, ajung în punctul în care Rufus și Kate, personajele principale, pornesc spre Europa. Dar de aici ar fi trebuit să înceapă romanul. Crima, evenimentele de dinainte și imediat de după ar trebui să fie doar în fundal. Intriga, acțiunea în sine trebuie să înceapă cu călătoria lor pe mare împreună.

Mă macin în dosul biroului meu. În timp ce prietenii mei își iau diplomele în afaceri, marketing sau drept și sunt intervievați pentru joburi importante și își plănuiesc posibile cariere, eu scriu. Mi-am pus viața în joc pentru romanul ăsta. Tot ce sunt, tot ce am, am pus în acest roman, ca și când paginile sale ar suge viața direct din venele mele. Singurul mod în care pot scrie este să-mi storc până la ultima picătură propria ființă. Nu pot face niciun compromis. Dacă aș fi crezut că urma să devin doar un alt scriitor bun, nu mi-aș fi pierdut timpul. Mii de scriitori buni există deja. Tânjesc însă după nemurire, după măreție, astfel

că trebuie să îmi dedic întreaga viață meșteșugului meu. Orice mai prejos pare o frustrantă pierdere de vreme. Ca această carte să fie tot ce pot eu mai bine, trebuie ca paginile alea să dispară. Convins că iau o decizie bună, indiferent cât de dureroasă, arunc la gunoi cartea, păstrând doar puține pagini pe care să le pot folosi mai târziu.

Fiindcă unul dintre personajele principale este un copil, mă ofer voluntar câteva ore pe săptămână la o școală primară, ca să pot auzi discuțiile copiilor, să-i privesc jucându-se și să le înțeleg modul de gândire - toate astea pentru a crea o Kate mai bună, copila de șapte ani din romanul meu. Timpul meu aici nu e deloc pierdut, mai ales cel pe care îl petrec pe un leagăn alături de o fetiță, care îmi spune lucruri precum: „Vai, ce n-aș da să am douăzeci de dolari ca să-mi cumpăr un catralion de gume de mestecat!”

Celălalt personaj principal, Rufus, este un delincvent juvenil, așa că mă ofer voluntar la un adăpost pentru delincvenți juvenili. Și aici ascult, privesc și iau notițe în minte. Un băiat cu părul uns, lung până la umeri, îmi descrie cum e să furi o mașină, lucru pe care Rufus chiar îl face.

- La-nceput, spune băiatul, stai în mașina asta și știi că-i furată. După puțin timp, cu cât o conduci mai mult, cu atât mai puțin simți că-i furată și cu atât mai mult o simți ca fiind a ta, propria ta mașină!

Bune chestii!

Petrec ore-ntregi într-un ungher al camerei mele și meșteresc la mașina de scris. Simt că, atunci când scriu, începe să mă macine pe dinăuntru exact același proces creator ca atunci când mă jucam cu soldățeii. Sunt de-a dreptul exaltat atunci când idei și imagini de care habar n-aveam că zac în

interiorul meu se așternă tumultuos pe hârtie. În timp ce scriu, imaginația mea se îmbracă în cuvinte - iar cuvintele sunt mai aproape de realitate decât imaginile difuze care-mi pluteau prin minte pe când eram copil. Spre deosebire de fanteziile mele din copilărie, care s-au evaporat efectiv atunci când am încetat să mă joc, acum, cu cartea asta, am în mână ceva palpabil după toată nebunia din capul meu.

Lucrând de zor la roman, îmi mențin notele la un nivel acceptabil în timpul ultimului an de facultate, însă nu prea dau doi bani pe școală. Cu excepția orelor de poezie, unde am învățat tot ce știu despre limbaj, școala, chiar și cursurile de scriere creativă, mă ajută prea puțin.

Învăț în colțișorul meu și mă lupt cu fiecare cuvințel, fiecare frază și fiecare pagină.

Absolv facultatea în 1978. În ultima mea zi în Gainesville, îmi încarc Fiatul, îi înapoiez cheia proprietarului și pornesc la drum, cu mintea zburdând printre imagini și idei și cu manuscrisul neterminat așezat în siguranță pe scaunul din dreapta mea, alături de cârje. La douăzeci și doi de ani, direcția pe care o voi urma în viață îmi este obsesiv de clară. O să scriu romane.

Nimic altceva nu contează.

RĂTĂCIRILE

Hotelurile și motelurile din Miami Beach se confundă cu un lanț muntos lăsat în voia sorții, cu vârfurile (hotelurile) și văile (motelurile) sale înșirându-se într-o fâșie de lumină pală de neon și ciment crăpat, care se întinde pe mulți kilometri de coastă. Plaja însăși se erodează de ceva ani, fiecare val poluat răpind câte-o mână de nisip și azvârlind-o în mare, până ce hotelurile simt, la propriu, că marea le bate la ușa din spate. Când au dragat kilometri întregi de albie de ocean, în încercarea de a împinge marea înapoi, fondatorii orașului au cheltuit milioane de dolari, revendicând din brațele apei ceea ce le fusese furat, ceea ce odinioară atrăgea venituri uriașe dinspre Nordul înghețat. Prea târziu. Miami Beach se stinge de câteva decenii încoace, cu hotelurile sale mamut - forfotind odinioară de entuziasmul debordant al turiștilor -, putrezind ca niște stârvuri de dinozauri, cu marea vuind prin holuri pustii, cu picături fine de ocean pulverizat umezind ferestre fără chip, iar pescărușii planând precum muștele deasupra unor rame goale. Cine să mai vină la Miami Beach, în afară de niște babalâci care își umplu ridurile cu soare în timp ce vegetează în balcoane, așteptând să dea colțul?

La intrarea dinspre nord în Miami Beach, Fiatul meu se chinuie din răsputeri să traverseze podul Haulover, podul de pe care săriserm în copilărie. Mașina alunecă în jos pe Collins Avenue, care, în diminețile cu soare, se îmbracă în umbrele hotelurilor de la marginea plajei - umbre care seara vibrează și tremură pe valuri, înainte de a fi înghițite de soare. Aici, în holurile, piscinele și pavilioanele acestor hoteluri, *Americana, Deauville, Fontainebleau* - aici am crescut, în

durerile devenirii, dintr-un copil, un bărbat. Săli de dans, vestibule, banchete și baruri - din asta sunt făcut. Deși citisem o grămadă, până în momentul în care am făcut șaptesprezece ani și am pornit în prima mea călătorie peste ocean, nu am conștientizat faptul că lumea nu se rezuma doar la o simplă înșiruire de baruri, cluburi de noapte și hoteluri.

După nu știu câte semafoare, o iau pe Strada 9 și mai merg câteva străzi până ce mă opresc în fața casei noastre, din cartierul liniștit, perfect îngrijit, în care locuiesc cele mai realizate familii aparținând clasei de mijloc din Surfside. De câte ori revin, casa noastră de beton, cu un singur etaj, zugrăvită în alb și cu ferestrele încadrate în negru, este tot mai mică. Doar copacul cel verde și stufos din curte, care odinioară era mai scund decât mine, își întinde acum umbra deasupra întregului acoperiș.

Christie, pisica noastră neagră, în vârstă de unsprezece ani, se apropie lenește de mașina mea. Nu pare să mă recunoască și nici nu-i stârnesc interesul în vreun fel, așa că face cale-ntoarsă. Iau manuscrisul, azvârlu parașuta pe umăr, înșfac o cutie cu cărți de filosofie și șchiopătez spre casă. Sunt acasă.

Îmi caut vechii prieteni. Ray a murit. Barbara a murit. Jody a murit. Cindy a murit. Victime ale drogurilor. Alții au reușit să supraviețuiască, să prospere chiar: George e pilot de linie, Stuart - neurolog, iar David - inginer. Însă aceștia au plecat. Singurii care au rămas, de partea asta a mormântului cel puțin, sunt cei care, în ritmul orașului, decad. Mark își îngrijește rănile provocate de un glonț al poliției, Ralph și David putrezesc în închisoare. Bob se tăvălește într-o mocirlă de homosexualitate și droguri. Spălăturile

intestinale care au scăpat-o după ultima supradoză au lăsat-o pe Dawn pregătită pentru următoarea. Tommy se luptă din răsputeri cu metadona. Drogurile s-au abătut ca un uragan asupra generației mele. Niciunul n-a scăpat. Doar cei mai tari supraviețuiesc.

Cele două surori ale mele, Joyce, cea mare, și Shelly, cea mică, s-au mutat în alte orașe, iar părinții mei au divorțat de curând (tatăl meu, profesor de matematică, locuiește în sudul orașului Miami), așa că mama și bunica stau singure în casă. Nu duc defel lipsă de spațiu, îmi petrec zilele într-o extensie a casei cu pereți de sticlă, inundată de briza răcoroasă a oceanului, care se revarsă prin ferestre. Lucrez la roman. Mă aflu față-n față cu rafturi ticsite de volume care m-au fascinat și m-au inspirat în copilărie. Iar sub picioare se așterne podeaua pe care stăteam dând naștere fanteziilor mele și care încă păstrează mirosul visurilor de odinioară. Acum însă, în loc să citesc acele cărți, o scriu pe-a mea și, în loc de-a sta tolănit pe podea, stau la birou, iar în locul soldățeilor, mâinile mele se joacă pe tastele unei mașini de scris. În alte privințe, cel puțin în ceea ce privește procesul creator, nu s-au schimbat prea multe.

Cu toate că mi-au mai rămas ceva bani de la școală, am nevoie de un venit, iar o diplomă de licență în limba engleză mă face valoros pe piață precum e carnea de porc în Mecca. Pilele pe care le are tata mi-ar putea face rost de un post de profesor de engleză la un liceu sau colegiu, numai că perspectiva de a-i învăța să citească pe niște semianalfabeți din Miami mă inspiră la fel de puțin ca ideea de a fi nevoit să urmez un master în engleză pentru a putea să-mi păstrez postul. Bineînțeles, ca profesor ai o grămadă de timp liber. Tata, de exemplu, nu părea să aibă altceva de făcut decât să mă ducă la pescuit în larg, la snorkeling

cu barca noastră sau să mă plimbe cu motoscuterul lui. Dar eu nu vreau să predau. Nu vreau să mai învăț. Vreau să-mi scriu romanul.

Fiindcă cea mai mare parte a acțiunii se petrece în Europa, mă hotărăsc să merg într-acolo. „Pentru cercetare", îi spun bunicii, care nu-i deloc încântată ca în familie să mai existe încă un artist muritor de foame. Fiul ei este romancier și, cu toate că eu îl idolatrizez pe unchiu' David, bunica e necăjită că nu face destui bani. Ar vrea ca eu să predau la universitate și să-mi iau masterul. Nu pot. Romanul ăsta e ca un animal prins în cușca interiorului meu. Trebuie să-l descătușez. Îmi pare rău, bunico, dar o să merg în Europa *și-o să scriu. Știu că nu crezi acum, dar când o să fiu celebru, o să fii foarte mândră de mine*. „Cercetare", i-am spus, *„cercetare pentru romanul meu."*

Am mai fost în Europa. În ultimul an de liceu, orice efort de a pricepe chimia se dovedea zadarnic, așa că nu mă sfiam să chiulesc de la oră și să pierd vremea prin bibliotecă, unde am cunoscut un elev pe nume Jimmy Kronsnoble, care avea o dorință arzătoare de a călători în Europa. Spre deosebire de formulele chimice, care, ca o osmoză ultrarapidă, traversau spațiul de la o ureche la cealaltă, ideea lui Jimmy s-a oprit în mintea mea ca o cărămidă. Părinții mei, foarte deschiși și lipsiți de prejudecăți, au fost de acord, cu condiția însă de a-mi asigura singur cheltuielile, lucru pe care mi-l permiteam, fiindcă munceam parcând mașini la diferite hoteluri și restaurante din Miami Beach - ocupație scandaloasă pentru un adolescent nesăbuit care făcea prăpăd printre mașini. Cadillacuri, Lincolnuri Continental, Buick-uri și orice altă marcă - loveam una, eram concediat, mă angajam la alt hotel și o luam de la capăt. De aici, fie eram concediat, fie plecam după cum mă tăia capul ori de câte ori aveam nevoie de

o vacanță. Cu pantaloni negri, cămașă albă și adidași jegoși, am lucrat în peste douăsprezece locuri, bușind mașinile clienților de pe Strada 163 și până în South Beach.

După mai bine de un an, câștigasem suficienți bani din bacșișuri (fraierii ăia îmi mai dădeau și bacșiș!) și, cu rucsacul roșu în spinare, am zburat la New York, unde l-am întâlnit pe Jimmy (se mutase între timp). Am zburat spre Europa cu Air Icelandic și am ajuns împreună chiar și în nordul Africii, numai că, după vreo două săptămâni, începuse să mă calce atât de tare pe nervi, încât l-am abandonat într-o gară din Spania, fără să-l mai văd vreodată.

În următoarele șase săptămâni, am rătăcit prin Europa de unul singur. Mă trezeam dimineața, după ce-mi petreceam nopțile prin parcuri, pe bănci, prin vreo gară sau chiar într-un cimitir. Mergeam încotro bătea vântul, fără planuri, presiuni sau angajamente. Singurul meu scop: aventura și distracția. Mergeam pe unde aveam chef, mâncam ce aveam chef și mă-nhăitam cu cine aveam chef. Fără profesori, părinți sau șefi care să se ia de mine fiindcă am chiulit de la chimie, că nu mi-am făcut curat în cameră sau că am bușit un Cadillac nou-nouț. De două ori am făcut chiar și skydiving - o dată în Franța și o dată în Anglia. La șaptesprezece ani, nu aveam nici griji, nici responsabilități, cu excepția celor legate de bunăstarea și distracția proprie. Stilul ăsta de viață chiar îmi era pe plac.

Într-adevăr, mi-a plăcut atât de mult, încât, imediat ce am ajuns acasă, am început deja să plănuiesc următoarea călătorie în Europa, de data asta pentru un an. În primii doi ani de facultate, am lucrat de noapte, cu normă întreagă, ca ajutor de redactor pentru *Herald* de Miami. Plănuisem să

economisesc ceva bani, să cutreier Europa până nu-mi mai rămânea niciun șfanț și apoi să lucrez în Suedia la spălat de vase (singura slujbă pe care o puteam primi fără acte) - lucru pe care l-am și făcut. După ce-am hoinărit prin Anglia, Scoția, Irlanda, Franța, Spania, Portugalia, Elveția, Germania, Finlanda, Suedia, Norvegia, Danemarca, Olanda, Belgia și chiar Rusia, mi-am petrecut iarna în Suedia ca *diskare* într-un restaurant din centrul capitalei Stockholm, numit *Prince Hamlet*. Am străbătut apoi Rusia cu avionul și cu transsiberianul, am luat un vapor spre Japonia și, după două săptămâni de hoinăreală prin Japonia, sătul de atâta cafea și pește crud, am zburat înapoi în State, aproape fără niciun șfanț în buzunar. Din Suedia plecasem tocmai la timp. Un prieten mi-a scris că, la puțin timp după ce am plecat, poliția m-a căutat acasă ca să mă deporteze ca pe un imigrant ilegal. Fusesem plecat din State timp de aproape un an.

Iar acum, după doi ani, iată-mă plănuind să mă întorc. Stau la New York, la mătușa și unchiul meu. David Markson este un romancier strălucit, însă cărțile lui sunt prea intelectuale ca să se vândă la scară largă. Nu face niciun fel de compromis, nici măcar la mâncare, și tocmai așa vreau să fiu și eu: să împing arta la extremele potențialului meu creator. Deși nu intenționez nici măcar să încerc să scriu la fel de intelectual ca David, mi-ar plăcea să stăpânesc limba engleză așa ca el, ca un adevărat maestru. Soția lui este un agent literar de succes. Prietenilor mei care scriu și ei nu le vine să creadă că *Elaine Markson* e mătușa mea. La momentul potrivit, intenționez să profit la maximum de treaba asta.

Dar în primul rând trebuie să scriu o carte, așa că, în seara următoare, mă urc într-un avion și următorul lucru pe care-l știu e că stau plouat, în

fața aeroportului Gatwick, făcând autostopul pentru Londra, unde să-mi pot găsi un loc de muncă și să scriu. Să faci autostopul poate fi o chestie de-a dreptul deprimantă, mai ales pe ploaie și când mașinile - în care e cald și uscat și care merg exact în locul în care-ai vrea tu s-ajungi - trec pe lângă tine, singurele care se opresc fiind gazele de eșapament, care te pișcă de față.

Deși sunt puțin amețit după atâtea ore de zbor, conștientizez situația nefastă în care mă aflu, ca și când aș fi luat o supradoză de droguri: mă aflu într-o țară străină, nu cunosc aproape pe nimeni, am destul de puțini bani și o ștampilă pe pașaport care îmi interzice să lucrez în țara respectivă, în ciuda faptului că singurul motiv pentru care mă aflu acolo este să muncesc. Nu știu unde o să stau, cum o să-mi găsesc de muncă sau dacă cineva o să mă angajeze. Nici măcar nu am habar unde-o să dorm la noapte. Și, colac peste pupăză, picioarele îmi sunt ude leoarcă și mi-e un frig îngrozitor.

Spre deosebire de celelalte călătorii ale mele, ca puști visător, cu un teanc gros de bani în buzunar, care hoinărea făcându-și toate capriciile și poftele și a cărui singură grijă era cu privire la timpul cât sticla cea mare de vin franțuzesc va rezista rece în traista sa, acum nu mai sunt un copilandru lipsit de griji, ci un adult. În loc să pornesc cu un portofel doldora de bani, acesta e gol încă de la început. Și, în loc să rătăcesc în voie între Paris și Geneva sau oricare alt oraș care mi-ar trece la momentul respectiv prin cap, trebuie să mă instalez undeva pentru a putea lucra la roman, care mă apasă cu atâta putere de parcă aș căra cărămizi în spinare.

Odată ajuns la Londra, încep să dau telefoane unora care sper că pot să mă ajute, chiar dacă numai cu un loc în care să stau nopțile, însă toate strădaniile mele se dovedesc zadarnice. Mă

înhăitez cu un alt tip cu rucsacul în spate, un iugoslav. Împreună ne adăpostim în Hyde Park și dormim prin tufișuri, alături de vagabonzi englezi, trași la costum și cravată. *Numai în Anglia*, mă gândesc eu, *ai să vezi vagabonzi în costum*.

Spre dimineață, iugoslavul pleacă, iar eu mă îndrept spre stația de metrou Victoria, unde văd un preot, lucru care-mi aduce aminte de faptul că mănăstirile obișnuiesc să găzduiască persoane fără adăpost. Poate că, dacă aș lucra într-o mănăstire, aș primi casă și masă. Deși nu sunt tocmai genul monastic, trebuie totuși să merg undeva, ca să pot scrie, și ce loc mai bun pentru asta decât solitudinea pe care ți-o oferă o mănăstire catolică?

Îl abordez pe preot, care îmi spune de o mănăstire în apropiere de Oxford. Mă grăbesc într-acolo, iar călugării îmi oferă un așternut pentru o noapte și o masă caldă. Nimic mai mult însă. Următoarele două săptămâni mi le petrec căutând un adăpost pentru iarnă pe la mai multe mănăstiri, însă nu reușesc să îl obțin pentru mai mult de o singură noapte.

Ajung la o mănăstire în Tenby, o insulă stâncoasă în apropiere de coasta Țării Galilor. Stau în balconul capelei, în timpul slujbei de seară și observ cum o coloană de chelii intră pentru mesă, în timp ce lumina lumânărilor pâlpâie ușor pe ziduri. Călugării acceptă să mă găzduiască și să muncesc pentru ei, deoarece sunt bătrâni și au nevoie de ajutor. Cred că sunt de-a dreptul nebun să mă izolez în locul ăsta, mă gândesc eu, mai ales pe timp de iarnă, când bărcile nu pot răzbate până aici din pricina vremii, întrerupându-se astfel orice legătură cu continentul săptămâni în șir. Știu însă că n-o să mă distragă prea multe de la scris, așa că mă hotărăsc să rămân. Apoi, imediat ce mă

instalez, călugării mă și dau afară, spunându-mi că trebuie să plec cu barca, imediat după micul dejun.

- Îmi pare rău, spune părintele Joseph, un bătrân călugăr blajin, cu dinții îngălbeniți. Sunt la fel de surprins ca și tine. Dar trebuie să pleci astăzi.

După nici două ore mă găsesc din nou pe continent, cu degetul mare ridicat, indicând orice direcție, atâta timp cât aveam să scap de ploaie. N-am nici cea mai vagă idee unde voi dormi la noapte, ca să nu mai vorbim de locul unde o să muncesc sau o să scriu, fiindcă am epuizat toate mănăstirile. Între timp, nu se oprește nicio mașină și nici ploaia, așa că stau ud leoarcă și zgribulit de frig. În cele din urmă, îmi arunc brațele spre cer. *M-am săturat! Mă-ntorc în Suedia și-o să lucrez acolo. Dă-i încolo de călugări ciudați!*

După alte două zile, murat de-a dreptul, ajung pe coasta de est a Angliei și mă îmbarc spre Olanda. De aici o să fac autostopul spre Suedia. În port, imediat ce cobor din vas, văd un băiat cu o placă mare de carton pe care scrie „Grecia”. Brusc, plajele, soarele, cerul lipsit de nori al Greciei îmi străbat mintea ca un fulger, în timp ce pe cerul de deasupra capului meu, pe pământul din față și în pantofii mei de dedesubt nu-i altceva decât ploaie.

- Faci autostopul pentru Grecia? îl întreb eu, prinzându-l din urmă după debarcare.

- Da, îmi răspunde, cu un accent puternic irlandez. Și tu?

- Da, și eu, îi răspund. Și eu merg în Grecia. N-ai vrea să facem autostopul împreună?

- Sună bine, îmi spune. Să mergem.

Zece minute mai târziu, în loc să mă-ndrept spre nord, spre Suedia, mă aflu pe partea opusă a drumului, cu degetul indicând spre sud. O să merg în Atena, la un băiat grec pe care l-am cunoscut la Universitatea din Florida, care mi-a spus că poate să-mi găsească de lucru acolo. De obicei, mașinile nu prea opresc pentru doi indivizi uzi leoarcă, cu rucsacuri în spinare, așa că, după ore de mărșăluit spre nicăieri, îi spun amicului meu că vreau să ne despărțim.

- Hei, îi spun, asta-i chiar culmea! O s-ajungem mai repede dacă mergem pe jos. Pa, ne vedem la soare!

Îmi iau rămas-bun și o iau de unul singur pe drum, lăsându-mi amicul în urmă, însă nu pentru multă vreme, fiindcă, cinci minute mai târziu îmi face cu mâna dintr-o mașină în timp ce stropii de ploaie stau broboane pe lentilele mele, ca pe un parbriz fără ștergătoare. În cele din urmă, eu sunt ridicat de poliție pentru autostop ilegal, îndesat în mașina lor albă cu verde, ce o apucă apoi pe un drum secundar. Pentru un moment, m-am temut că o să mă bată. În schimb, mă lasă pe marginea unei șosele care se îndreaptă spre Germania, locul în care vreau și eu s-ajung. Câteva minute mai târziu, un olandez cu o Honda și cu niște picioare lungi, îmbrăcate în pantaloni mulați, de catifea roșie, crăcănate de-a dreptul peste ambele banchete ale mașinii, se oprește și se oferă să mă ia. *Măi să fie, tocmai ce-mi lipsea!* Se dă la mine și mă invită chiar să-l însoțesc în Grecia, alături de iubiții lui. Îi mulțumesc, îl refuz politicos și mă lasă-n pace. Spre seară, mă aflu deja la granița cu Germania.

Încerc să prind un camion dintre cele care opresc la vamă. Un polițist de frontieră prietenos îi întreabă pe toți șoferii dacă nu cumva se îndreaptă spre *Süd Deutschland*. Să tot fie vreo cincizeci

care m-au refuzat, până ce un șofer englez, blond, se oprește în dreptul meu.

- Scuză-mă, îl abordez eu, privindu-l direct în ochi (de obicei le vine mai greu să te refuze dacă-i privești drept în ochi). Încotro mergi?

- Afganistan.

- Băi, n-ai putea să mă iei și pe mine?

Ezitând, îmi răspunde:

- Urcă.

Câteva secunde mai târziu, mă relaxez în cabina caldă și uscată, care ar trebui să mă ducă destul de aproape de Grecia. Pentru prima dată după multe zile, pot spune că sunt fericit. Când faci autostopul poți ajunge ușor un maniaco-depresiv: poți fi extrem de descurajat când privești cum mașinile trec nepăsătoare pe lângă tine, însă în următorul moment o cursă bună te poate ridica pe culmile fericirii. În momentul ăsta, mă aflu pe cea mai înaltă culme.

Spre seară, într-o parcare de camioane, mă înghesui și eu la o masă, alături de o grămadă de burți de bere, tatuaje și fălci nebărbierite. Camionagii ăștia chiar mă intrigă. Zgomotoși și aspri, emană parcă o aură de aventură și un aer macho care îi învăluie precum fumul de țigară. Oamenii ăștia, cu siguranță deloc intelectuali, au totuși o istețime aparte, un rafinament al străzii, dobândit după ani și ani în care au ținut piept șoselelor. Au o legătură invizibilă, ca o fraternitate, și nu pot decât să mă simt protejat, în siguranță, în prezența lor.

Povestesc niște întâmplări nemaipomenite. Camionagiul care m-a luat, un blond solid cu o

barbă deasă, povestește cum odată, pe când se îndrepta spre Afganistan, un tir plin cu afgani venind din direcție opusă l-a lovit în partea din spate, după care a căzut într-o prăpastie, în timp ce trupurile oamenilor zburau prin aer.

Nici măcar nu m-am oprit, continuă acesta. Cu cât mai puțini nemernici din ăia, cu atât mai bine.

În prima noapte și toată ziua următoare, traversăm Germania și ajungem la munții Austriei, care ne înconjoară odată cu lăsarea nopții într-o întunecime impenetrabilă. În dimineața următoare, ajungem la granița austro-iugoslavă și ne oprim alături de alte camioane înșirate pe aproape doi kilometri de șosea. Este posibil ca tirurile să aibă de așteptat și o zi întreagă până să li se permită să treacă granița. Cu șoferul ăsta aș parcurge aproape toată Iugoslavia înainte să o ia spre Bulgaria, dar mă decid să o iau înainte. Îmi iau rămas-bun, îmi înșfac rucsacul și traversez granița de unul singur.

De cealaltă parte a graniței, stau câțiva autostopiști, așa că o iau la sănătoasa pe drum, artera principală care traversează țara. Iugoslavia, în lungime, adică exact drumul pe care trebuie s-apuc eu, are peste opt sute de kilometri. Spre deosebire de autostrăzile din Anglia, șoseaua asta are doar două benzi simple, una spre nord și una spre sud. Timp de trei zile, uscat de sete, răzbesc cu greu înainte. Ajung la Tesalonic, în nordul Greciei, în a treia seară. Cu o săptămână înainte, un cutremur nivelase parte din oraș, așa că îmi întind sacul de dormit printre corturile ridicate prin parcuri pentru sinistrați. În seara zilei următoare, mă aflu în remorca unui camion verde, îndreptându-mă spre Atena. Prelata camionului a fost luată, așa că barele metalice de deasupra stau expuse ca niște oase. În timp ce străbatem dealurile astea frumoase, mă leagăn pe bare, chiar

și cu capul în jos. Din Olanda până-n Atena, în mai puțin de șase zile, complet gratis! Curând o să-l întâlnesc pe prietenul meu Fanis și-o să am un pat în care să dorm, companie și perspective semnificative pentru un loc de muncă.

Odată ajunși în oraș, șoferul, un polițist cu câteva degete de la mâna stângă lipsă, îmi spune cum pot ajunge cu metroul la adresa pe care i-am arătat-o. Schimb o grămadă de metrouri și autobuze, gata-gata să mă pierd în agitația orașului. E noapte, sunt epuizat, rupt de foame și tentat să-mi petrec noaptea prin vreun parc, lăsând pe mâine căutarea lui Fanis. În cele din urmă, ajung pe o alee întunecată, de cealaltă parte a unei intersecții aglomerate. Mă străduiesc să citesc numerele. Ajung în fața casei, un bloc cu apartamente, și bat la ușă. O bătrână solidă, cu părul negru înfășurat într-o eșarfa albă, deschide.

- Fanis este aici? o întreb. Fanis, vă rog.

- Fanis nu aici, îmi răspunde. Fanis în Miami.

- Miami? mă tângui. *Miami?*

Doamnă, vă rog, vă rog mult, nu-mi spuneți așa ceva!

Simțindu-mi disperarea, mă invită în micul apartament și-mi dă de mâncare. În timp ce mănânc, îmi arată cu mândrie diplomele lui Fanis de la Miami-Dade Community College și de la Universitatea din Florida, toate agățate pe perete. Mă prefac interesat, însă sunt cu mult mai preocupat de unde-o să dorm la noapte și ce-o să fac pentru restul vieții. Sper să mă lase să stau acolo peste noapte, dar nu se oferă, așa că, o oră mai târziu, mă aflu din nou pe străzi, într-un oraș străin, fără să am habar încotro mă-ndrept sau ce-o să fac.

După colț, imediat dincolo de intersecția aceea agitată, găsesc un petic cu tufișuri lângă un zid. Mă vâr între ele, îmi desfac sacul de dormit și mă-ntind. Mă contopesc pe dată cu pământul și abia dacă mai percep din când în când zgomotele străzii, până ce adorm. Apoi, în timp ce dorm, visez că ziua următoare o să zbor în Israel, o să locuiesc într-un kibbutz și o să-mi continui romanul de unde l-am lăsat în Miami Beach.

Dimineața următoare, când mă trezesc, traversez strada, până la biroul unei agenții de turism. Fac o rezervare pentru un zbor spre Israel, în timp ce mi se desfășoară în minte ultimele secvențe ale visului din noaptea trecută. În seara aceleiași zile, ies din Aeroportul „Ben Gurion”, iar două zile mai târziu, mă aflu într-un kibbutz, unde reușesc să termin fraza pe care o începusem în Miami Beach, cu mai bine de trei săptămâni în urmă — tocmai precum în vis!

KIBBUTZUL GADOT

Uneori, când sunt pe câmp la muncă, exploziile mă fac să-mi dezlipesc privirea de pământ. Câteva sute de metri mai departe, incendiile de vegetație de vară declanșează minele de teren din dealurile Golan. Sirienii au încetat de mult să mai patruleze înălțimile Golan, iar artileria lor a încetat să-i mai bombardeze pe evreii din câmpia de la poale. N-au lăsat în urmă decât minele. Cu o săptămână înainte de sosirea mea, una i-a sfârtecat piciorul unui soldat israelian.

Bun venit în kibbutzul Gadot!

De fapt, cu excepția minelor și a vreunei rachete de fabricație sovietică ce aterizează în orașul învecinat, kibbutzul - așezat la extremitatea nordică a unei văi cu vegetație bogată din Galileea, pe malul Iordanului - este un loc destul de liniștit. Spre sud, dealurile purpuriu-albăstrii se unduiesc spre orizont precum niște valuri mute. Spre nord și spre vest, unde se află kibbutzul, câmpiile vaste storc în tăcere belșug de viață din inima pământului. În zilele de vară, cerul își revarsă albastrul generos, aerul e proaspăt, iar briza răcoroasă inundă valea dinspre înălțimi.

Mănânc la cantina comună, așa că nu e nevoie să gătesc sau să spăl vase. Și, pe deasupra, mi se spală și hainele. Fiindcă lucrez doar treizeci și șase de ore pe săptămână, toate celelalte ore îmi aparțin, așa că pe majoritatea le petrec absorbit de scris, într-o cameră minusculă, cu pereți albi, fără tablouri, cu podele de lemn și două paturi. Uneori mă plimb pe dealurile Golanului, în zonele din care minele au fost îndepărtate. Stau la umbră, cu câmpia întinsă la picioarele mele precum un vis

plăpând, și citesc poezie. Adeseori, citesc cu voce tare ca doar păsările să mă audă.

Dimineața lucrez cu pământ, iar în restul zilei cu cuvinte, fapt ce mă face să mă simt întreg, echilibrat și împlinit ca niciodată înainte. Mi-aș dori doar ca, la un drum scurt cu autobuzul de aici, să existe un oraș mare, împânzit de baruri, restaurante și mulțimi zgomotoase. Altfel, totul este perfect.

Apoi, pentru a-mi deranja utopia, își face apariția un grup de zece creștini practicanți, care vin din Statele Unite și vor sta un an. Iată-mă, într-un colț uitat de lume, în singurul stat evreu care a existat de la revolta lui Bar Kohba, din anul 135 d.Hr., și cine apare? Nimeni altcineva decât niște creștini americani cu toată pălăvrăgeala lor despre Iisus. *Iisus*. Nici nu pot pronunța numele ăsta fără să mă umfle râsul. Creștinii ăștia aparțin aceleiași specii conservatoare ca Smock - tipul pe care l-am hărțuit ani de-a rândul așa că nu pierd deloc vremea și îmi vâr și aici nasul. Deși nu sunt la fel de grosolan ca și cu Smock, nu pierd ocazia să-i insult pe ei, credința și convingerile lor, iar gura mea spurcată chiar le face pe femei să plângă. Însă, mai presus de toate, îi fac de râs în fața celorlalți evrei.

- Îl vedeți pe bătrânul ăla evreu de-acolo? ridic într-o zi întrebarea, arătând spre un bătrân așezat la o altă masă din cantină. O să ardă bătrânul ăsta - a cărui întreagă familie a fost probabil gazată la Auschwitz - în flăcările Iadului, dacă nu-l acceptă pe Iisus al vostru? Nu uitați, sunteți creștini, așa că nu puteți minți. O să ardă? Spuneți-ne și nouă, tuturor evreilor din locul ăsta, ca să știm la ce să ne așteptăm în cazul în care niște creștini din-ăștia ca voi se mai hotărăsc vreodată să ne ucidă.

În liniștea apăsătoare și jenantă, ei nu zic nimic.

Cu toate astea, mă simt atras de oamenii ăștia, fascinat de ceea ce cred, de experiența lor, de parcă un fel de forță magnetică m-ar atrage. Îmi doresc încă să aflu adevărul despre existență și scopul vieții. Nu că aș crede că nătărăii ăștia l-ar cunoaște; nu, chiar nu cred. Mă interesează însă ceea ce au ei, chiar dacă trebuie să-mi ascund curiozitatea sub un adăpost de blasfemie care mă face să par un păgân pierdut, hărăzit flăcărilor Iadului pentru eternitate.

Totuși, chiar dacă sunt siguri că-ntr-acolo mă îndrept, nu-mi spun câtuși de puțin acest lucru. În ciuda acidității mele, nu îmi răspund deloc cu aceeași monedă, nici nu se plâng, nici nu mă condamnă. În schimb, mă iubesc.

- Mă faci să-mi fie greu să te iubesc, Cliff, îmi spune Sue Norris, o texană în vârstă, care nu știe cum să-și ferească auzul de limbajul meu mizerabil. Dar totuși te iubesc.

Iar atitudinea ei îmi demonstrează că nu pot învinui întreaga creștinătate pentru sângele evreiesc vărsat de către biserică. Oricât de greșită ar fi religia lor, oamenii ăștia n-ar răni niciodată un evreu pentru simplul fapt că este evreu. Din contră, se pare că-i iubesc pe evrei tocmai pentru faptul că suntem evrei. Deși am o mie de motive să-l resping pe Iisus, nu mă mai pot folosi în mod onest de motivul persecutării din trecut a evreilor, nu și atunci când în jurul meu se află astfel de creștini.

Ciondănelile mele publice cu aceștia îi deranjează pe evreii din kibbutz. Mulți dintre ei mă consideră un scandalagiu, căutând un motiv să mă dea afară. Și l-au și găsit: fie îi las în pace pe oamenii ăștia, fie plec. O las mai ușor și-mi petrec vremea alături de alți voluntari din fluxul continuu de personalități, culturi și personaje care ajung aici

din toate colțurile lumii. Fiecare suflet rătăcit din lumea asta ajunge în cele din urmă să culeagă grepfrut sau să spele vase în vreun kibbutz din Israel. Francezii vorbesc, fumează, beau, fac absolut orice, numai de muncit nu muncesc. Australienii, vânjoși, dintr-o bucată, de încredere, muncesc din greu. Metodici și disciplinați, nemții sunt înfiorător de deștepți. Danezii par tăcuți, rezervați, până ce dau pe gât câteva pahărele, după care se dezmorțesc. Finlandezii nu fac altceva decât să bea până li se face rău. Fără nicio urmă de îndoială, cei mai instabili, ciudați și isterici voluntari sunt americanii, care (cu excepția creștinilor) fie încearcă să se sinucidă, fie sunt arestați pentru deținere de droguri, fie suferă de căderi nervoase. În cele din urmă, kibbutzul nu mai acceptă grupuri de americani.

Pentru o vreme, îmi împart camera cu un elvețian care vorbește doar franceză. Tipul ăsta scrie un roman pornografic, e obsedat de femei și mă pune să-i traduc din franceză în engleză tot felul de scrisori către toate damele fanteziilor lui. Mai târziu, mă împrietenesc cu un băiat olandez, Seeger, un nebun creativ ca și mine, cu care petrec ore în șir discutând despre filme, artă și literatură. Ne înțelegem foarte bine, probabil pentru că ambii trăim în propriile mici lumi frenetice și fantastice, nepăsându-ne de nimic altceva decât de demersurile și pasiunile noastre artistice. O vreme, am coleg de cameră un francez dezertor, pe care aproape că ajung să-l fac praf cu pumnii, iar mai târziu mă împrietenesc cu un băietan englez, care stă în cameră cât e ziua de lungă și fumează hașiș. Îmi găsesc chiar și o iubită - o tipă blondă, din Danemarca, pe nume Tine.

Mai locuiesc aici și câțiva americani, nu ca voluntari temporari, ci ca rezidenți pe termen lung. Victor e un evreu american între două vârste care a

urmat Liceul Beverly Hills. Jack, care a șters-o din Vietnam alăturându-se marinei comerciale, a fost recrutat apoi în armata israeliană. Când se află la datorie, mă lasă să stau în casa lui, care - cu pat cu apă caldă, baie privată și bucătărie - e un adevărat lux în comparație cu acele camere serbede ale voluntarilor. Jimmy, un intelectual cu diplomă postuniversitară în studii latino-americane, nu și-a găsit de lucru în domeniul său, așa că locuiește aici. Sunt singurii rezidenți americani ai kibbutzului și m-am împrietenit cu toți.

Însă cea mai mare parte a timpului și a atenției mele este consumată nu de carne și oase, ci de hârtie și cerneală. Petrec mai mult timp alături de persoane imaginare decât de cele reale. N-are niciun fel de importanță dacă pun niște legume în congelator, dacă tund garduri sau dacă fac altceva - cine se uită la mine, chiar și de la distanță, nu vede altceva decât că sunt într-o cu totul altă dimensiune.

În cartea propriu-zisă, Rufus fugise împreună cu Katie, deoarece fratele acesteia (care fusese ucis de către poliție pentru că a cules ciuperci) îi spusese lui Rufus că tatăl lor o agresa sexual. Cu toate că era încredințat că o luase de acasă pentru a o proteja pe Katie de tatăl său, Rufus realizează curând că o folosise ca scuză pentru a fugi el însuși de acasă.

Povestea se concentrează pe relația celor doi, pe modul în care barierele sunt îndepărtate încet și pe legătura care se formează între acești doi copii, o legătură mai profundă decât avuseseră vreodată cu membrii propriilor familii. Când Rufus și Katie pornesc spre Europa, Katie îl scuipă, îl înjură și țipă că vrea să meargă acasă. Când ajung la Paris, el îi cumpără douăsprezece baloane colorate, umplute cu heliu, pentru a o face să nu mai țipe, să

nu mai scuipe și să nu mai înjure (îi cumpărase deja un pogostick, trei păpuși și dulciuri, toate din același motiv). În timp ce se aflau pe o bancă pe malul Senei, Katie îl întreabă dacă mama ei, care murise, se află în cer. Când Rufus îi răspunde că da, ea își desface degetele și eliberează baloanele spre cer, ca un cadou pentru mama ei. Inițial, lui Rufus îi vine să țipe; în schimb, o îmbrățișează și lacrimile le curg șiroaie pe obraji. Între cei doi începe să se creeze o legătură.

Uneori, în timp ce scriu, mă surprind apăsând cu putere stiloul pe hârtie, ca și când aș încerca să sculptez cuvintele cu un cuțit. Pot să petrec ore chinuitoare în dreptul unei singure fraze, refuzând să o încep pe următoarea până când cea prezentă nu își atinge perfecțiunea sub mâna mea. E pură obsesie. Nu mă pot imagina scriind în niciun alt fel. De asemenea, simt cum mă dezvolt și ca scriitor. Cu trecerea lunilor, percep scrisul ca pe nimic altceva decât ca pe o relație - semantică, fonetică și metrică - între cuvinte, iar înțelegerea acestei relații constituie cheia stăpânirii artei. Iubesc limbajul, sunetele, imaginile, iar cartea îmi permite să petrec ani de-a rândul creând toate aceste lucruri.

Datorită pasiunii mele pentru cuvinte, orice părticică din mine pe care nu a consumat-o încă romanul cade pradă poeziei. Nu dispun de intensitatea, de nebunia și nici de intimitatea cu limbajul pe care le presupune scrisul poeziei. Sunt însă un împătimit, un dependent care devorează versul cu aceeași înflăcărare cu care un bețiv se dedică paharului său. Pot citi o poezie de trei sau de patru ori fără să-mi spună nimic, de parcă ar fi fost scrisă de un analfabet chinuit de talent. Însă mi se întâmplă să o citesc din nou, iar cuvintele, imaginile și subtilitățile prind cu toate contur și trăiesc atunci fiecare emoție, gând și durere pe

care le-a resimțit poetul în momentul scrierii. Apoi experiența ia sfârșit, la fel de frenetic cum a început. De cum o termin de citit, poezia își pierde puterea. Aș putea-o reciti la nesfârșit, dar ar fi ca și cum aș încerca să sorb încă o băutură dintr-un pahar gol.

M-am convertit dintr-un adorator al filosofiei într-un adorator al poeziei. Versul este credința mea, poezia - scriptura mea, iar poeții - ființele divine care creează lumi pe care le locuiesc cu nesaț. *Ei scriu și se întâmplă aievea*. Pe raftul de deasupra patului meu, se află templul meu secret de carte de poezie, o colecție sacră. Una dintre poete m-a târât prin cele mai înfrigurate unghere ale sufletului ei. Sylvia Plath e zeița zbuciumului sufletesc și, pe măsură ce mă hrănesc din carnea și sângele ei, mă cutremur. Într-un poem anume, mă poartă alături de ea până la marginea prăpastiei: a scris poezia, apoi și-a vârât capul în cuptor și a inhalat gazul până la ultima respirație.

În mijlocul acestei nebunii, își face simțită prezența o față nouă, blajină, albă, cu o barbă blondă și un păr destul de rar. Levy se alătură grupului creștinilor. Levy e evreu.

- Trădătorule, mă răstesc la el.

Singurul lucru pe care-l găsesc mai dezgustător decât un creștin este un evreu care devine creștin. Apostații ăștia urăsc însăși esența iudaismului lor, iar prin botez încearcă să spele orice urmă a acestuia. Mă mir că nu au inventat o operație prin care să facă reversibilă circumcizia.

Totuși a spune că Levy urăște iudaismul nu prea oglindește realitatea din teren. Numele lui adevărat e Lance, pe care și l-a iudaizat în Levy, și s-a mutat din America în Israel, unde vrea să și rămână. Toate detaliile astea se cam leagă și arată

că cel în cauză își ia genele în serios și vrea să-și redescopere trecutul iudaic.

Levy e altfel. În primul rând, e inteligent. Pentru mine, inteligența și creștinismul se exclud reciproc. Cum ar putea cineva cu capul pe umeri să ia în serios toate miturile ciobanilor ălora de cămile? Obișnuiam să cataloghez tipul ăsta de oameni drept niște foști drogați paranoici sau ceva similar. Totuși Levy e prea cu picioarele pe pământ, prea rațional și intelectual pentru a fi considerat un fost drogat care nu mai reușește să-și scoată drogurile din sistem.

Pe alți creștini îi văd ca pe niște indivizi care nu au reușit să se debaraseze de basmele cu care au fost spălați la creier de niște instructori cu ceafa lată pe când erau doar niște copii la școala duminicală. Totuși Levy nu are o educație creștină. A acceptat această credință la vârsta adultă.

Pentru mine, oamenii religioși sunt slabi, temători de singurătate și moarte, așa că au inventat un fel de relație mistică cu Iisus, ca și când acesta ar fi un iepuraș gigant și invizibil care le sare-n ajutor ori de câte ori s-ar afla în vreo criză. Cu toate astea, nu observ niciuna dintre aceste slăbiciuni în cazul lui Levy. În schimb, văd un adult sigur pe sine și echilibrat, care și-a cântărit metodic și cu cea mai mare grijă poziția și, ori de câte ori îi pun la îndoială credința, răspunsurile lui sunt întotdeauna atât de simple și de clare, uneori atât de logice, încât mă simt complet dezarmat.

Așa că, în loc să scot armele, adun răspunsurile lui și le pasez mai departe lui Jimmy și lui Victor, care nu cred nici măcar în Dumnezeul din Biblia evreiască, darămite în Iisus. Își bat joc de astfel de indivizi ca de niște scrântiți și, până să-l cunosc pe Levy, făceam și eu la fel. Însă pe el nu-l pot trece

cu vederea atât de ușor. Uneori, după ce Levy mă năucește cu logica lui, îmi ridic ochii spre cer și cuget: *Poate că totuși există un tătic din ăsta gigant pe-acolo pe undeva.* Apoi, după câteva minute cu Jimmy, care neutralizează fiecare vorbă a lui Levy, îl resping pe Dumnezeul său ca pe ultima șarlatanie. După aceea îmi pun în desagă argumentele lui Jimmy și i le vărs lui Levy, care mi le lămurește. Iau apoi răspunsul lui și i-l duc din nou lui Jimmy și tot așa, într-un volei teologic fără sfârșit, cu mine pe post de avocat al diavolului în fiecare caz.

Nimeni nu mă crede serios în privința religiei și, cu atât mai puțin, eu însumi. Dar e distractiv. Îmi place să înot împotriva curentului în fiecare tabără și chiar îmi pun unele întrebări. Jimmy, cinicul suprem, îmi confirmă în cele din urmă ceea ce crezusem de fapt tot timpul.

- Totul e o iluzie, îmi spune el și, deși îl aprob din cap, nu sunt deloc satisfăcut în interior.

Într-o seară la Gadot, sărbătorim Purimul cu un bal mascat de pomină. Nu există nicio limită în noaptea asta și nu ne dăm în lături de la nimic. În dimineața următoare, pe când mă pregătesc de micul dejun, îl văd pe Levy pe trotuarul de lângă cantină.

Îl întreb:

- De ce voi, creștinii, nu ați venit la petrecere?

- Ne-am rugat Domnului toată săptămâna și El ne-a spus să nu venim, îmi răspunde el cu un aer cât se poate de firesc.

Dumnezeu le-a spus să nu vină? Nu pot totuși să-l cataloghez pe Levy ca un sonat fanatic sau un schizofrenic auzind voci. Nu cred că Dumnezeu le-

a spus să nu vină la petrecere. Ce ridicol! Dar tipul ăsta nu-i nebun. E rațional, deștept, cu picioarele pe pământ. Ce-o fi auzit? Fie le-o fi vorbit într-adevăr Dumnezeu, asta însemnând că oamenii ăștia au parte de cele mai fascinante, antrenante și importante fenomene pe care un om le-ar putea experimenta vreodată, fie nu le-a vorbit nimeni și sunt niște țăcăniți. Aș vrea ca, o dată pentru totdeauna, să știu și eu cum stau treburile exact.

Vreau adevărul. Chiar dacă ar trebui să traversez Iordanul înot, să mă fâțâi călare pe o cămilă și să urlu în gura mare laude la adresa lui Allah de cinci ori pe zi, vreau adevărul. Dacă e Buddha, Marx sau Bastet, zeița-pisică din Egiptul antic, vreau să știu. Mi-aș dori ca toți creștinii ăștia să dispară și să mă lase-n pace. Uneori, Levy mă face să vreau să mă dau cu capul de pereți.

Într-o după-amiază, traversez deșertul spre Ierusalim într-un autobuz roșu rablagit, când un evreu hasidic, îmbrăcat în negru, se așază lângă mine. Întotdeauna m-a intrigat sau chiar speriat hasidismul. Același sânge ne curge prin vene; unii au chiar același nume de familie cu mine. Dacă le-ai tăia bărbile, le-ai lua paltoanele și pălăriile negre și i-ai îmbrăca în blugi și tricouri jegoase, probabil că mulți dintre ei ar arăta ca mine. Cu toate astea, mă simt străin, distant, ca și cum am veni de pe planete diferite. N-am schimbat nici măcar o vorbă cu vreunul până acum. Temător, încep o conversație, însă cu o întrebare la fel de tâmpită ca și aceea de a-l întreba pe papă dacă e catolic.

- Crezi în Dumnezeu?

- Da, veni răspunsul cu un accent grav. Cred în Dumnezeu.

Conștientizând cât de prostească era întrebarea mea, o reformulez:

- De ce? Ce te face să crezi?

- Pentru că, veni ușor răspunsul lui în timp ce privea pe fereastră, îl simt.

Arunc și eu o privire pe fereastră. Niște dealuri stâncoase și albicioase se întind aspre sub soarele Iudeei, însă nu-l simt pe Dumnezeu. Nu simt nimic, cu excepția zdruncinăturilor autobuzului și a aerului fierbinte care-mi bate în față.

- Cum poți să crezi în Dumnezeu, îl întreb, după Holocaust, după ce un milion de copii evrei au fost uciși?

Când privesc cerul, orice viziune cu privire la Dumnezeu pe care aș putea-o avea este umbrită de fumul hornurilor de la cuptoarele naziste. Ori de câte ori mă gândesc că poate există totuși Dumnezeu, posibilitatea asta e mistuită de aceleași flăcări care au mistuit carnea fragedă a vagoane întregi de copii evrei. Unde era Dumnezeu când copiii aceia plângeau în timp ce erau smulși din brațele mamelor lor? Unde era Iisus ăsta în timp ce erau aruncați în brațele focului? Unde era Mesia când osișoarele bebelușilor evrei trosneau sub talpa bocancilor negri de SS-iști? Dacă ar fi fost vreodată ca Mesia să vină, atunci ar fi trebuit să vină la Auschwitz. Nu a venit atunci, așa că la ce ni-l mai trebuie acum? Pentru mine, Dumnezeu, chiar și numai ideea de Dumnezeu, este victima supremă a Holocaustului.

Mă aflam într-o cafenea din Copenhaga, în cea de-a doua călătorie a mea în Europa. În fața mea se așază un cuplu de bătrâni evrei din Polonia. Bătrânul, cu mâini uriașe și plete groase de păr alb, mă recunoaște ca evreu. Îmi vorbește în idiș. Nu-l înțeleg. Își ridică mâneca și-mi arată un tatuaj. Nu scrie Mama. Îmi dau seama de duritatea cu care

numerele i-au fost săpate pe braț, ca și cum însemnezi o vacă cu fierul roșu.

- Auschwitz, îmi spune.

Acum înțeleg. Aș vrea să le ating, să le simt eu însumi, dar n-o fac.

Numerele sunt tatuate în sufletul meu.

- Mama mea, continuă evreul hasidic, a stat trei ani la Auschwitz. Toată familia ei a fost ucisă: frați, surori, părinți, bunici, toți. Nu și-a pierdut nicio clipă credința. În Sabat, refuza să folosească electricitatea. Nemții o respectau. Mi-a spus că, văzând toate câte se întâmplau, a știut că trebuie să existe un Dumnezeu.

Mama acestui om, care a suferit trei ani la Auschwitz, crede încă în Dumnezeu, iar eu, care nici măcar n-am vizitat locul ăla, nu pot crede în Dumnezeu tocmai din cauza asta? Chestia asta cu religia n-are nicio logică, după mine. Mai bine aș lăsa-o cu totul baltă.

Totuși nu pot, nu de tot. Mă confrunt non-stop cu religia, și asta numai din cauza creștinilor ăstora. Simpla lor existență mă mustră. Fără a spune un cuvânt, prezența lor îmi spune că ei sunt convinși că dețin absolutul, pe care eu îl caut de atâta vreme, că toate convingerile și stilul meu de viață sunt greșite. Cu toate că mă cufund în scris și în lectură, întrebările cu privire la Dumnezeu îmi vuiesc prin minte și totdeauna mă trezesc vorbind despre religie, filosofie și Dumnezeu cu oricine vrea să m-asculte. În căutarea răspunsului, devorez tot ce-mi pică în mână, de la *Confesiunile* lui Rousseau la *Creștinism, pur și simplu* și la *Sexus*, *Nexus* și *Plexus*, ale lui Henry Miller. Citesc cărți despre iudaism și istorie iudaică. Pe jumătate

glumind, îi spun într-o doară lui Jack că mă bate gândul să devin evreu ortodox.

- Fă-te evreu ortodox și nu mai vorbesc cu tine niciodată, îmi răspunde Jack.

Grupului creștin i se alătură o față nouă, un evreu american pe nume Asher. Are un păr și o barbă negre și cârlionțate așa că pare un rabin. Tăiam niște tufișuri cu o macetă când l-am văzut prima oară. Spre deosebire de Levy, care nu vorbește despre religie decât dacă deschid eu subiectul, Asher începe imediat să predice treburile astea cu Iisus. Lovesc tufișurile tot mai tare, până ce încep să am viziuni că îl înjunghii pe Asher în piept. De-a lungul lunilor, ne ciondănim constant și uneori sunt atât de înverșunat că-mi vine să-i smulg barba de pe față acestui *meshumad* (rătăcit de la iudaismul ortodox - n. r.).

Într-o după-amiază, mă trezesc stând de vorbă cu Asher după ce i s-a luat pe nedrept locul de muncă de la bucătărie. II văd că suferă.

- Mă bucur că ți s-a-ntâmplat ție și nu mie, îi spun. Ce-o să faci acum?

- Nimic, îmi răspunde, ridicând din umeri. Îi iert, îi iert pe toți.

Îi iartă!

Asher și cu mine ne certăm de luni întregi pe marginea subiectului Dumnezeu. Și, dacă i-a reușit ceva, cu siguranță a reușit să-mi facă lehamite de religie. Totuși aceste două cuvinte, „îi iert", sunt cel mai puternic argument pe care l-a folosit pentru a-mi dovedi că are un ceva ce mie îmi lipsește, dar pe care îl doresc. Zbuciumat, mă retrag.

Lunile trec. Iarna e umedă și urâtă, iar eu stau în casa lui Jack și meșteresc la roman, în timp ce un radiator cu ulei dă camerei un miros de garaj. Romanul avansează încet, dar sigur. I-am mai apropiat puțin pe Rufus și pe Katie și mă străduiesc să mențin fazele relației lor în centrul atenției. Între timp, îngrop cât pot de mult toate întrebările religioase și filosofice, fiindcă au devenit frustrant de lipsite de sens. De asemenea, știu că, dacă o să devin vreodată serios în privința religiei, oricare religie, voi merge până la capăt, iar singurul lucru cu care vreau să merg până la capăt e romanul meu. Nu e loc pentru amândouă.

Într-o după-amiază, stau de vorbă cu un creștin pe nume John, un canadian masiv și blond, cu aparență de buștean, care-mi spune despre profețiile Bibliei și împlinirea acestora.

- Numai un tâmpit ar pune botu' la prostiile astea, îi arunc eu replica.

În aceeași zi, acasă la Jimmy îl întreb:

- Da' ce profeții biblice? Ai văzut vreodată măcar felul în care profeții din Vechiul Testament prezic viitorul?

- Uite, îmi spune Jimmy, întinzându-mi o carte. Citește asta. O să afli ce cred creștinii ăștia despre profețiile din Biblie. O să vezi cu ochii tăi.

Cartea mă zdruncină. Citesc versetele redate din Biblie și-mi dau seama că probabil au prezis anumite evenimente cu mii de ani înainte de a se petrece! Spre deosebire de tot hocus-pocusul ăsta mistic cu „simțitul lui Dumnezeu" sau cu „avutul unei relații cu Iisus", am în mână o dovadă palpabilă. O tai rapid la cei din grupul creștin, le arăt cartea și recunosc că m-a făcut să iau mai în serios Biblia.

- Cine ți-a dat-o? mă întreabă Levy.

Știu de ce mă întreabă. Dacă am primit-o de la un creștin, acest lucru le-ar putea face probleme, fiindcă nu au voie să facă prozelitism. Când însă răspund „Jimmy", toată lumea izbucnește în râs. Cel puțin, nu s-a pierdut ironia situației.

În următoarele săptămâni, arăt cartea tuturor. Deși Jimmy și Victor nu dau doi bani pe ea, eu nu pot, cel puțin nu atât de ușor.

- Atunci du-te și te roagă, izbucnește Jimmy, iar eu îmi dau seama că, pentru prima oară de la sosirea mea aici, mă iau la harță mai mult cu evreii decât cu creștinii.

- Nu se poate să fii serios cu treaba asta cu religia, îmi spune Victor vădit iritat, în timp ce ne aflam pe gazonul de lângă casa lui, într-o după-amiază. Dacă ești, o s-aduc aici niște rabini și, cât ai zice pește, îți scot ei treaba asta din cap. Vrei să ți-i aduc?

- Nu, nu, îi răspund. Nu-s serios.

Și chiar nu sunt, cel puțin nu *cu adevărat* serios. Deși sunt departe de a-i cere lui Iisus sau lui Moise să-mi ierte „păcatele" sau ceva de genul ăsta, vreau să aflu cum a reușit Biblia să prezică anumite evenimente cu mii de ani înainte ca acestea să se întâmple, fără să fi fost inspirată de forțe supranaturale. Și, dacă a fost inspirată într-un mod supranatural, înseamnă că Dumnezeu există, iar dacă Dumnezeu există, eu vreau să știu.

Cartea nu e nimic altceva decât un alt factor care complică și mai mult confuzia asta religioasă care îmi aglomerează mintea ca un morman de gunoi. Însă, cum mi se întâmplă de obicei, toată agitația asta dispare curând și las cartea deoparte, fără a mă

mai ocupa cu nimic altceva decât cu scrierea romanului. Nu am timp pentru toate căutările astea religioase. Am timp doar pentru scris.

Lunile trec, în timp ce viața mea se scurge printre rândurile romanului meu. La fel de repede cum a venit, iarna își ia tălpășița, iar primăvara și vara pun stăpânire peste pământ. În vene îmi pulsează o dorință nestăvilită de a evada. Am nevoie de agitația și de frenezia orașului. Zumzetul mulțimii, pulsul traficului, toate se sincronizează perfect cu ritmul meu interior. Scrisul în sine poate fi o activitate destul de solitară, însă stând în camera lui Jack, în partea înaltă a Galileei, un loc ce pare situat la marginea lumii locuite, sentimentul de singurătate și de alienare devine de-a dreptul dureros. Majoritatea prietenilor mei au plecat. M-am despărțit demult de Tine și, cu excepția lui Seeger, prietenul meu olandez, care a plecat anul trecut, nimeni din cei de aici nu înțelege pasiunea care-mi pulsează în vene. Am nevoie de o schimbare.

Însă motivul principal pentru care vreau să plec e romanul meu. Parte din acesta se petrece într-o zonă sărăcăcioasă din Copenhaga, numită Christiania. Odinioară o cazarmă militară întinsă, situată în mijlocul orașului, Christiania a fost luată cu asalt de mii de tineri, care și-au format propria subcultură după ce baza a fost abandonată. Vizitasem Christiania - o aglomerare vastă de clădiri vechi, acoperite cu graffiti și locuite de vagabonzi - în cea de-a doua călătorie a mea în Europa. Fiindcă Rufus și Katie s-au ascuns acolo pentru un timp, o să merg și eu în Christiania, voi absorbi tot ce pot și apoi îl voi vărsa pe paginile romanului. Dacă voi putea găsi mijloacele necesare pentru a supraviețui și a scrie, aș putea chiar să rămân în Christiania, deși un francez din

kibbutz mi-a spus anul trecut că tatăl lui ar putea să-mi găsească ceva de lucru în Paris.

Într-o după-amiază înainte de plecare, mai stau de vorbă cu Levy în atelierul de fierărie, unde lucrează ca sudor.

- Ascultă, prietene, îi spun eu în timp ce discutăm din nou despre religie, un subiect pe care întotdeauna îl deschid eu. Poate că tu ai adevărul. Nu cred asta nici în ruptul capului, dar sunt *deschis*. Sunt deschis la orice. Dar n-o să cred niciodată decât dacă Dumnezeu îmi demonstrează existența lui. Am nevoie de un semn, o viziune, o dovadă că este adevărat. Dacă nu, n-o să-l accept niciodată! Niciodată.

Ridicându-și ochii de la lucru, îmi răspunde:

- I-ai cerut vreodată lui Dumnezeu să ți se descopere?

- Să-i cer lui Dumnezeu...? mă bâlbâi eu. Păi cum aș putea vorbi cu un Dumnezeu în care nici măcar nu cred? Vreau să zic... abia dacă am început să contemplu ideea că Dumnezeu ar putea exista și, da... presupun că, într-un mod indirect, am cerut, dar o să am nevoie de niște dovezi destul de concrete.

- O să le primești.

- Crezi?

- Îți garantez.

Afișez un zâmbet nervos.

Câteva zile mai târziu, îmi adun sacul negru de dormit, un rucsac mic cu câteva haine și romanul (de două ori mai gros decât la sosire) și părăsesc

kibbutzul Gadot. Iau un autobuz până la Ierusalim și ajung la Zidul Plângerii, unde văd un evreu rugându-se. Din nou, același conflict, aceleași întrebări încolțesc în sufletul meu. Fie vorbește cu Creatorul universului, fie bolborosește ceva unui morman de pietre. Ce-aș mai vrea să știu care dintre cele două variante e cea corectă!

Îmi petrec seara într-o *ieșivă* ultraortodoxă (instituție evreiască tradițională de învățământ superior religios, n. r.), numită *Ashai Hatori*, unde evreii învață despre credința lor. Mă aflu într-o încăpere în care toți evreii ăștia bărboși, îmbrăcați în negru, cântă și se roagă, cu cărțuliile lor deschise pe palme, în timp ce se leagănă înainte și înapoi. Evreii tineri din State mă încurajează să rămân și să studiez. Aș sta, dacă n-ar fi cartea, care îmi controlează viața de dinafara paginilor sale la fel de mult cum o controlez eu pe cea din interiorul ei. Cartea e pe primul loc, înaintea chiar și a lui Dumnezeu.

Dimineața, înainte de plecare, îmi iau puțin timp să stau de vorbă cu unul dintre rabini. Ne aflăm într-o încăpere cu mese și scaune de lemn, în care evreii, îmbrăcați în negru, studiază scrierile sfinte. Am impresia că ne aflăm într-un *ștetl* (comunitate evreiască numeroasă - n.r.) din secolul al XVII-lea, din ținuturile istorice, la fel ca cel din care se trage familia mea.

- Ascultă, rabine. Creștinii ăștia mi-au spus că Iisus ar fi Mesia. Poți să-mi arăți din Biblie, o dată pentru totdeauna, că nu este?

- A, e ușor, îmi răspunde, măturând cu barba paginile Bibliei în timp ce-o deschide.

Îmi arată niște texte în engleză, pe care le citim împreună.

- După cum bine vezi, versetele astea arată că Mesia trebuie să apară din casa lui David.

- Și Iisus este din casa lui David?

- Nu.

- OK, îi răspund, mulțumesc mult.

În aceeași zi, prind un zbor spre Atena, tulburat și confuz.

CHEMAT PE NUME

Trecând printr-o curte noroioasă, plină de moloz și traficanți de droguri, țipătul unei femei îmi răsună în urechi. În fața mea, lângă intrarea dintr-un gard desenat cu graffitti, o văd întinsă în noroi, în timp ce un tip cu un păr slinos și blond o lovește cu putere în față. Câțiva oameni privesc, fără să facă nimic. *Am destule probleme, nu vreau să mă bag*. Totuși, cu cât mă apropii, cu atât se intensifică și țipetele femeii. Conștient de faptul că nu-mi lipsește deloc înfruntarea asta, mă apropii totuși și, pe când mă pregătesc să spun ceva de genul: „Hei, omule, știu că femeile mai trebuie îndreptate din când în când, dar asta e puțin cam mult" încetează să o mai lovească, iar ea scapă și fuge pe ușa de la intrare. Încredințat că mi-am făcut fapta bună pe ziua de azi, mă retrag, însă, dintr-odată, un sunet puternic parcă-mi explodează în cap, smucindu-l într-o parte și azvârlindu-mi ochelarii cât colo. Stupefiat, îmi dau seama că tipul tocmai mi-a dat un pumn în gură.

Nu sunt defel genul luptător. Nu dispun câtuși de puțin de hormonii ăia incendiari sau de orice alte chestii care îi înzestrează pe câte unii cu instinctul criminal. Prin venele mele nu curge absolut nimic din toate astea, poate doar lapte. Odată, pe când aveam unsprezece ani, un copil m-a lovit în moalele capului, iar când tatăl meu m-a întrebat de ce nu l-am pocnit înapoi, i-am spus că mi-era teamă să nu-l rănesc. Totuși, în facultate, obișnuiam să ridic greutăți și să lovesc sacul de box. Faptul că am lovit sacul ăla oră de oră, zi de zi, m-a ajutat să-mi formez o lovitură destul de puternică. Oricine și-ar fi format-o.

Sunt stângaci, iar tipul ăsta se află la stânga mea. Fără nici cea mai mică ezitare, mă răsucesc și-i aplic un pumn direct în nas. Se îndoaie de la mijloc, după care, concentrându-mi toată greutatea în pumn, îi trag un croșeu de dreapta în obraz, care-l face să cadă la pământ icnind. Cu toate astea, ochelarii mei zăceau undeva pe jos, așa că nu reușesc să văd mare lucru. Nu vreau însă să bâjbâi prin noroi căutându-i, în timp ce el se ridică să termine lupta, așa că îl ridic dintr-o smuci tură, îi blochez mâinile la spate și, în timp ce-i împing fața spre pământ, îi strig:

- Găsește-mi ochelarii! Găsește-mi ochelarii! Îmi văd apoi ochelarii, intacți, și îi ridic imediat. Mă aflu într-o țară străină, fără aproape niciun șfanț în buzunar, așa că, dacă-mi spărgea ochelarii, laptele din venele mele s-ar fi acrit suficient cât să mă determine să-l țintuiesc de gard.

- OK, gata, îi spun ușurat. S-a terminat. N-am nimic cu tine, așa c-o să-ți dau drumul și-o să fim prieteni. Bine?

În timp ce-l azvârl la pământ, forța greutății lui face ca genunchiul și spatele meu să cedeze. Durerea mă străpunge ca un cuțit, dar nu prea am timp să cuget la asta, că tipul sare în picioare și începe să strige:

- O să te omor! si scoate un cuțit.

Cu box sau fără box, o rup la fugă prin intrarea de la Christiania, direct în stradă. Apoi, parcă desprins dintr-un film polițist, gonesc pe stradă urlând în gura mare:

- Ajutooor, poliția! în timp ce tipul mă urmărește.

Mai alerg însă câteva străzi până ce doi polițiști sar dintr-o mașină, îmi înșfacă urmăritorul, îi iau

cuțitul și îl bagă în mașină. Vin apoi și mai mulți polițiști, mă iau cu ei la secție și mă interoghează într-o cameră goală, în timp ce un bețiv de la zdup lovește întruna pereții. Când îi întreb cu privire la agresorul meu, polițiștii îmi spun că nu-i prima dată când intră-n bucluc.

- E un *afumat*, îmi spune polițistul mai în vârstă, dorind să spună *drogat*, însă îmi spune mai apoi că sunt nevoiți să-l elibereze, deoarece, conform legilor daneze, lungimea cuțitului nu corespunde celei prevăzute de lege pentru a fi arestat.

- Cred că glumiți! exclam eu. Tipu' ăsta-i nebun!

- Ne pare rău, îmi răspunde unul dintre polițiști, ridicând din umeri. Ăsta-i sistemul liberal.

O oră mai târziu, mă aflu din nou în Christiania, privind întruna peste umăr de teamă ca nu cumva drogatul ăla psihopat să-și găsească vreun alt cuțit și să se răzbune. Între timp, mă doare tot spatele, mai ales când stau în șezut sau culcat, mă doare genunchiul când stau în picioare, iar când umblu, șchiopătez.

Și când te gândești că mă aflu în Christiania doar de două zile!

De fapt, nimic nu merge cum trebuie din momentul în care am aterizat în Atena și am stat două ore lângă banda de bagaje, așteptându-mi rucsacul, care nu părea să mai apară vreodată. Chiar în momentul în care începusem să intru în panică, m-am întors și, acolo, pe o altă bandă de bagaje, zăcea rucsacul meu - singurul care mai rămăsese. Am traversat Grecia, Iugoslavia, Austria, Germania și Olanda făcând autostopul, după care m-am oprit la Utrecht, unde l-am vizitat pe Seeger, prietenul meu olandez, care locuia în mansarda dărăpănată a unei clădiri șubrede. În ziua

în care am ajuns, Seeger a plecat la Amsterdam pentru a-și ajuta un prieten la editarea unui film. Am citit Hemingway și am dansat pe *Fleetwood Mac* până ce vecinii au început să se plângă de tropăiala pe care o făceam în capului lor. După câteva zile, Seeger nu se întorsese încă, iar eu mă simțeam rănit și jignit, deoarece singurătatea mă apăsase greu încă de la început. Captivat de propria lume minusculă, Seeger uitase de mine, iar ceea ce m-a deprimat și mai mult a fost faptul că, pentru prima oară, am început să conștientizez modul în care insensibilitatea mea îi rănise pe alții. Seeger s-a întors după o săptămână și, dându-și seama de ceea ce făcuse, a încercat să se revanșeze cu o cină la *Pannenkoekenhuis*, însă am decis să plec a doua zi.

- Nu-ți mai bate capul, i-am spus în timp ce ieșeam pe ușă, cu rucsacul aruncat pe umăr. Probabil că și eu ți-as fi făcut la fel.

În Copenhaga, îi fac o vizită unui danez pe nume Hans, care locuiește cu mama lui într-un apartament cochet din cealaltă parte a orașului. L-am cunoscut cu trei ani înainte, în a doua mea excursie în Europa.

Aveam nouăsprezece ani și îmi plănuiam excursia, când o femeie, pentru care sora mea mai mică lucra ca baby-sitter, i-a dat adresa fratelui ei din Copenhaga. M-am decis să nu mă duc la el, fiindcă nu o cunoșteam nici pe femeia respectivă și nici pe fratele ei. Însă două luni mai târziu, în Copenhaga, am remarcat din întâmplare numele străzii și numărul clădirii în fața căreia mă aflam. Părându-mi extrem de cunoscute, am scos hârtia pe care mi-o dăduse sora mea. Mă aflam tocmai la acea adresă! Convins că cineva încearcă să-mi spună ceva, am intrat, în speranța că o să găsesc un loc în care să stau peste noapte. Și uite așa am

ajuns să mă gudur pe lângă Hans și maică-sa, o lună întreagă.

Abia aștept să-l vizitez din nou pe Hans. Prima oară când l-am întâlnit, vorbea despre forțe oculte și spunea că ar avea puteri supranaturale; experimentase chiar și o vindecare supranaturală. La momentul respectiv, nu prea i-am dat importanță, fiindcă nu eram tocmai interesat de religie. Acum însă, după anul petrecut la Gadot și influența lui Levy, sunt mult mai deschis la realitățile spirituale - mai ales acum, când problemele de la genunchi și de la spate m-au făcut să-mi pierd încrederea în puterea cărnii.

Totuși, în ziua în care îmi fac apariția, Hans cade pradă unei apatii zbuciumate ca de om beat. Zace într-un fotoliu, cu un raft masiv de cărți oculte în spatele lui, și se zvârcolește ne-ncetat, lovind întruna cu pumnii în pernele de pe fotoliu sau izbindu-și cu putere picioarele de podea. Nu mi-a fost dat niciodată să fiu martorul unei asemenea suferințe și cred că, dacă aș avea niște ochelari 3D sau ceva de genul ăsta, aș vedea demoni roșii cu cozi ascuțite ieșind de prin pereți și silindu-l pe Hans să scoată tot soiul de baliverne și de suspine, de parcă ar fi o marionetă macabră. Chiar și după ce plec, prigoana și apăsarea care i-au inundat casa nu încetează să mă bântuie, de parcă unul dintre demoni s-ar fi agățat de mine.

De asemenea, față de când am pus piciorul pentru prima dată în ea, Christiania mi se pare mai murdară, mai decadentă și mai decăzută decât îmi aminteam. După doar câțiva pași pe care-i fac în curte, un tip încearcă să-mi vândă hașiș și, cu cât avansez, cu atât mai mulți traficanți de droguri întâlnesc pe metrul pătrat. Gardul ține laolaltă o adunătură de clădiri dărăpănate, învelite în graffiti și, ca și când ar fi o piață în aer liber, oamenii stau

la ferestre și strigă diferite prețuri, care de care mai competitive, pentru hașiș, marfa cel mai bine vândută în Christiania. Peste tot bântuie câini și copii murdari și dezbrăcați. Văd chiar și câțiva adulți în aceeași ținută nud. În baruri, oamenii beau bere, fumează hașiș și fac trafic cu droguri. Într-un bar, o bătrânică scârboasă, care pare mai degrabă o cerșetoare, dă ture cu un picior încălțat cu un adidas fără șireturi (iar cu celălalt, desculț) și curăță mesele aruncând mizeria într-un carton de lapte. Îmi piere orice poftă de mâncare.

Ceva mai departe de clădiri, lucrurile își mai pierd din intensitate. Zone vaste cu copaci și pâlcuri de pădure sunt străbătute de cărărui înguste și noroioase (aici nu sunt mașini). Pădurea e străbătută de un râu leneș, iar un lac mic reflectă nepăsător imaginea copacilor și a unui petic pătrat de cer. Casele - dintre care unele par a fi fost cândva confortabile, dar altele cu adevărat dărăpănate sau chiar periculoase - sunt risipite de-a lungul cărăruii. Spre deosebire de mizeria din sectorul „urban”, „suburbiile” astea sunt ceva mai civilizate. Mi se pare că văd chiar și o casă cu încălzire solară. Am auzit că, pe vremuri, Christiania era diferită, că oamenii încercaseră să formeze o comunitate alternativă decentă în locul acesta. În mod evident, experimentul a eșuat și, deși pe ici pe colo mai există câte un idealist, Christiania roiește de traficanți de droguri, bețivi și vagabonzi, care se înmulțesc precum virușii într-o mlaștină.

Îmi găsesc adăpost într-o casă mare de lângă lac. Asta constă în simpla întindere a sacului de dormit pe podea, lângă un număr de alte persoane care fac același lucru. Totuși aspectul ăsta simbolizează un lucru bun cu privire la Christiania: sunt un străin abia ajuns și obțin un loc de dormit pe gratis. Aici, filosofia asta se manifestă în multe direcții. Un

drogat cu părul lung a descris-o mai bine decât mine: „Vii în Danemarca, îți găsești un loc gratis în Christiania și apoi intri pe ajutor social. E grozav!”

Cunosc un băiat neamț, care spune că a fost dependent de droguri și că în prezent e alcoolic. În timp ce stăm pe-afară, dau cu piciorul peste o sticlă de bere daneză.

- Hei, veni prompt protestul neamțului, ai grijă! O sticlă de bere - e o ființă vie.

Îmi place să dezbat subiecte filosofice cu absolut oricine este suficient de coerent pentru a susține o conversație. Caut întotdeauna să discut despre religie, adevăr sau Dumnezeu. Cunosc în excursia asta tot soiul de oameni cu idei religioase și filosofice de-a dreptul fascinante, de la creștini până la budiști sau atei.

- Ești vreun filosof sau ceva? mă întreabă un american, tremurând din pricina lipsei drogurilor, în timp ce stăm într-o după-amiază în jurul unei mese de picnic din fața casei.

- Da, îi răspund, eu și Mickey Mouse.

Ajung prieten cu un băiat finlandez care vinde cărți la o tarabă. Cel puțin nu vinde droguri, ocupația majorității celor de pe-aici, poate doar cu excepția celor care lucrează prin baruri. Vinde nume mari - Rilke, Faulkner, Wittgenstein, Hegel, Kant, Gaddis - pe care le și citește. Purtăm niște conversații filosofice nemaipomenite și sunt impresionat nu doar de inteligența lui, ci și de faptul că pare un căutător sincer al adevărului.

- Orice carte vrei, îmi spune, pe aia ți-o aduc - iar ziua următoare primesc mai mult ca sigur tocmai ce i-am cerut.

- Cum de reușești să faci rost de toate cărțile astea

super, îl întreb într-o doară, și toate noi-nouțe?

- Le *șterpelez*, vine răspunsul lui prompt.

Într-o dimineață, mă aflu într-un bar, în care văd că intră o femeie cu tenul palid și pistrui, gravidă în vreo opt luni. Mă năpădesc dintr-odată o mulțime de gânduri despre dragostea dintre o mamă și copilul ei, toată dragostea care ia ființă acolo și mă simt atât de abandonat, atât de îndepărtat și de singur, încât un fior de durere îmi străpunge tot pieptul. De când am plecat de la Gadot, sunt ros de singurătate, iar la vederea acestei fețe blânde și palide, durerea îmi iese la suprafață. Îmi vine să pufnesc în lacrimi. Apoi femeia își ridică un braț și lasă la vedere un tatuaj albastru pe mână. *Un tatuaj!* E probabil o drogată nemăritată care o să-și crească plodul, dependent și el, prin mizeria asta. Pentru un moment, o senzație copleșitoare de scârbă ia locul singurătății.

Scriu și o poezie despre femeia gravidă și tatuajul ei. De când am plecat din Gadot, îmi vărs durerea și singurătatea direct în rânduri de poezie. Pe când stăteam la Seeger, m-am dus zoo, iar ceea ce mi-a trezit cel mai mult interesul nu au fost zebrele și elefanții, ci o băbuță uscată, cu o rochie verde, care făcea curat la toaleta bărbaților. Am scris o poezie despre ea, despre cum trebuie să fi fost ea când fața nu-i era brăzdată de riduri, despre momentele în care, îmbrăcată într-o rochie de seară strălucitoare, dansa în brațele iubitului ei sub lumina candelabrelor impunătoare, în timp ce parfumul și visurile ei se ridicau spre stele. Acum nu se ridică altceva decât putoarea de la toaleta bărbaților, de la grădina zoologică unde lucrează - doar în compania unui mop și a unei găleți. Mă întreb ce s-o alege de visurile mele - vor deveni

vreodată realitate sau, asemenea băbuței ăsteia, voi sfârși cu mai nimic în mână decât mărunțișul care încape într-un pachet gol de țigări?

Mă duc din nou la Hans. Și, fiindcă autocompătimirea îmi consumă și cea din urmă picătură de compasiune, pentru el nu îmi mai rămâne niciun pic.

- Văd eu cât bine ți-au făcut toate convingerile tale religioase, îi arunc eu o replică tăioasă.

Cu spume la gură, Hans reușește să-și smulgă o frază:

- Cliff... Cliff... acum douăzeci de ani eu... eu l-am cerut pe Iisus. În schimb... în schimb l-am primit pe diavol.

Îl scot pe diavol de-acolo. Nu știu nimic despre Iisus, diavol sau orice altă chestie asemănătoare. Dar, dacă înainte să-l știu pe Hans, n-am crezut o clipă în diavol, aș putea totuși să cred de-acum încolo. Simt că nu mai suport, nu la cât de deprimat mă simt acum. Hotărăsc astfel să nu mai dau pe-aici.

În seara aia stau într-una dintre speluncile din Christiania și fumez hașiș cu niște eschimoși din Groenlanda. Am început să fumez marijuana la paisprezece ani, dar până la douăzeci ajunsesem atât de devotat scrierii de ficțiune, încât rareori mă mai drogăm. Cu toate astea, din când în când fumam marijuana la greu și, în adâncul sufletului meu, știam că unul dintre principalele motive pentru care mă împotriveam religiei era convingerea că, dacă va fi vreodată să devin persoană religioasă, ar trebui să renunț complet la fumat, lucru pe care nu doream câtuși de puțin să-l fac.

Asemenea marijuanei, hașișul îți amplifică senzațiile. Dacă te simți bine înainte să fumezi, te simți extaziat după. Dacă te simți rău înainte, te simți oribil după. Dată fiind starea mea depresivă, nu cred că ar fi trebuit să fumez, așa că asta îmi aduce cele mai nefaste gânduri care mi-au trecut vreodată prin minte. Precum partea întunecată a lunii, partea întunecată a minții mele, cea nevăzută, mă înfruntă, astfel că mă confrunt cu toată hidoșenia vieții mele deodată.

Mă salt în picioare, abandonez hașișul pe o masă, în fața unui eschimos uimit, și o zbughesc afară, sperând ca gândurile mele să se rătăcească prin fumul din bar, însă mă urmăresc la fel de aproape precum propriul suflet. Bântui prin întuneric, încercând să-mi controlez mintea, încercând să blochez valurile de energie negativă care îmi străbat ființa precum un curent electric. Îmi jur că, dacă voi reuși să supraviețuiesc nopții ăsteia, n-o să mai fumez niciodată.

Am supraviețuit intact și, în cele din urmă, am adormit. M-am trezit cu certitudinea că zilele mele de fumat iarbă s-au terminat - pentru totdeauna.

Mi-am adunat destul material pentru carte din Christiania. În multe feluri, Christiania, născută dintr-un sentiment de înstrăinare, oferă fundalul perfect pentru povestea lui Rufus și a lui Katie, doi copii înstrăinați de lume. Însă nu pot scrie aici. Am nevoie de un mediu calm și stabil pentru a putea crea, iar Christiania se află parcă la limita anarhiei, ca și când în orice moment clădirile se pot prăbuși, iar oamenii vor alerga pe străzi țipând din toți plămânii. Singur, deprimat, fără să scriu și trăind încă în spinare cu teama de psihopatul ăla, decid să fug. Am călătorit destul pentru a ști că nu pot fugi de mine însumi umblând de acolo-colo și că problemele mele — ca durerea de genunchi — mă

vor urmări, indiferent cât de departe voi merge. Cu toate astea, trebuie să scap de aici. Pe deasupra, hașișul s-a transformat într-o otravă pentru sufletul meu și, dacă nu mai am de gând să fumez, ce rost ar mai avea să rămân în Christiania? O să plec spre Paris, în schimb.

La început, fac autostopul până la Seeger, devenit mai cordial între timp, dar a cărui vacuitate spirituală nu încetează să mă frustreze. Îmi arde de discutat subiecte filosofice, religioase sau despre Dumnezeu, însă el nici nu putea fi mai neinteresat de toate astea.

- Și chiar dacă Dumnezeu există, cui îi pasă?

- Cum poți să spui așa ceva? îi răspund eu. Dacă aș știi că Dumnezeu există, viața mea s-ar schimba atât de dramatic, că n-ar mai avea niciun haz.

- N-are niciun fel de importanță, îmi spune Seeger. Dacă există un Dumnezeu, e bine. Dacă nu, nu.

- Dar dacă Dumnezeu există, atunci toate vin de la El. El are cu siguranță un scop pentru viața noastră. Trebuie să aflăm care este scopul ăsta și apoi să-l urmăm. Chiar nu vezi asta?

- Și dac-aș avea dovada supremă a existenței lui Dumnezeu, viața mea n-ar suferi nicio schimbare, veni răspunsul lui.

După vizita la Seeger, fac autostopul până la Paris. Aici îl sun pe un prieten pe care-l cunosc din kibbutz, în speranța că o să am unde sta peste noapte, însă îmi dă întâlnire de-abia mâine, ceea ce înseamnă de fapt „nu poți să stai aici”. Din fericire, Pierre, al cărui tată îmi promisese că-mi va găsi de muncă, mă duce la el, iar ziua următoare îmi găsește o cameră drăguță, cu baie și toate cele necesare, totul pe gratis până găsesc un loc de

muncă. I-am scris lui Pierre înainte de a pleca din Gadot, așa, doar pentru a-i confirma că vin, iar el mi-a scris că taică-său *nu poate*, de fapt, să-mi găsească de lucru. Însă, la momentul în care răspunsul lui a ajuns la Gadot, eu eram deja plecat, stând probabil pe marginea vreunei șosele din Iugoslavia cu degetul în vânt.

Ca un călător solitar ce sunt, am ajuns să cunosc chinul singurătății, dar niciodată atât de adânc, atât de umilitor. În toată gloata aceea nesfârșită din Paris, am ajuns aproape un nimic. Dacă aș zăcea pe podeaua camerei mele și mi-aș da duhul, nimeni n-ar avea habar, cu excepția șobolanilor care mi-ar roade încet-încet carnea, până ce duhoarea ar ademeni pe careva să se înființeze la ușa mea. Într-o dimineață, în metrou, observ o femeie care plânge cu amar, umplând tot vagonul cu suspinele ei. Însă nu mai am nicio compasiune, niciun pic de milă pentru ea. Le-am epuizat pe toate în dreptul propriei persoane. Mai târziu în aceeași zi, așternând în versuri suspinele bietei franțuzoaice, îi spun să tacă, pentru că „nu faci decât să-mi agravezi migrena”.

Încerc să-mi continui romanul, să mă cufund în fantezie, însă fantezia se află în mintea mea, iar suferința mea contaminează absolut tot ce se află acolo. Îmi așez stiloul pe hârtie, însă asemenea uleiului vărsat pe un ecran, durerea se împrăștie peste fiecare imagine, așa că arunc stiloul din mână si ies afară. Stau în stația de metrou și, când trenul se apropie, îmi închipui cum ar fi dacă m-aș arunca sub roți. Nu e prima dată când sufăr, însă niciodată nu mi-am pus cu adevărat problema sinuciderii. Poate că totuși Camus, cu întrebarea lui filosofică supremă, avea dreptate. Îl citesc din nou pe Camus, de data asta în franceză. Trec pe lângă turnul Eiffel, arunc o privire în sus și-mi dă prin cap să m-arunc de sus. De ce nu mi-aș face o

ieșire din scenă așa cu stil? Ultima mea cădere liberă, Albert ar fi mândru. Apoi, o idee nouă alungă noțiunea asta: *Ia stai puțin, poate că totuși treaba asta cu Iisus e adevărată până la urmă.*

Îmi adresez câteva înjurături. Toata viața îi percepusem pe cei religioși ca fiind slabi, fragili, incapabili de a face față realității, așa că se ascund sub niște turle de minciuni făcute de mâna omului. Nu sunt capabili să țină piept vieții, așa că se-nvăluie în tot felul de mituri și povești despre Dumnezeu, Rai și Zâna Măseluță. Ce mod ieftin de a trăi! Totuși, acum, simțindu-mă prea slab pentru a face față realității, voi striga oare și eu la Dumnezeu?

Niciodată. Aș trăi mai degrabă fără nicio speranță, decât cu una falsă. Mai degrabă aș bâjbâi prin noroi o viață întreagă, decât să prosper pe spinarea unor minciuni.

Aș prefera să mă stropșesc la picioarele turnului Eiffel, să fiu strivit ca o boabă de strugure, decât să mă alint în puful unor povești, indiferent de eficiența cu care acești dumnezei născociți ar alina suferința sufletului meu. Sunt un căutător prea sincer pentru a recurge la religie doar pentru că ar alina durerea. Faptul că un credincios ar putea fi mai fericit decât un sceptic nu înseamnă pentru mine mai mult decât că un bețiv poate fi mai fericit decât un om treaz. Dacă Dumnezeu există, trebuie să mi se descopere; altfel nu am nici cea mai mică intenție să cred. Nu pot. Spre seară scriu o poezie: „Arată-ți fața, Dumnezeule/ Dacă o ai,/ Dacă îndrăznești.”

O sun pe mama dintr-o cabină telefonică. De când a divorțat, m-am apropiat mai mult de ea, mai mult decât atunci când eram acasă. Știu că ar face orice să mă ajute, în momentul ăsta, cred că e singura

persoană căreia îi pasă de mine, chiar dacă se află la celălalt capăt de lume și habar nu are de chinul meu. Vocea ei sună atât de plăcut, încât lacrimile care zac de săptămâni bune în colțurile ochilor mei se rostogolesc acum pe obraji. Urăsc să cer bani, însă am de gând să fug din nou, de data asta înapoi în Israel, ca să-mi termin romanul și poate chiar să mă stabilesc acolo. Când o să vină banii, o să merg cu trenul spre Italia, apoi cu vaporul spre Grecia și Israel. Nu mai dispun de forța psihică să fac autostopul, mai ales în Franța, unde lucrul ăsta e aproape imposibil.

Câteva zile mai târziu, după ce primesc banii, întâlnesc un tip într-un parc din fața unei gări unde aștept trenul. Stăm pe o bancă. Îl întreb dacă el crede în Dumnezeu. Crede.

- *Je crois*, îi răspund eu, *dans le diablé*.

Individul se cutremură.

În tren, cunosc niște tineri excursioniști americani, ne așezăm împreună pe jos și cântăm, mâncăm, glumim și pălăvrăgim toată noaptea până traversăm Italia. Simplul gând de a mă reîntâlni cu prietenii mei și de a continua scrisul neutralizează durerea, mai ales datorită faptului că mă distrez atât de bine. Mergem cu vaporul până în Grecia și petrecem câteva zile pe insula Corfu. Locuim pe plajă, închiriem motoscutere și pierdem vremea pe terasele deschise de pe plajă, bând vin rece, mâncând fructe de mare și discutând subiectul meu preferat: religia și Dumnezeu. Într-o dimineață, privesc din înaltul muntelui cum marea, întinsă la picioarele mele cât vezi cu ochii, scânteiază în lumina soarelui ca un safir incandescent. Culorile insulei, ale cerului și ale mării mă uimesc cu frumusețea lor și pot să cred că Dumnezeu există.

Merg apoi cu vaporul până la Haifa. Oricare ar fi înclinațiile mele spirituale, sunt până la urmă evreu, iar Israelul este a doua mea casă. Iau autobuzul până la Gadot și-i las pe toți cu gura căscată de reîntoarcerea mea neașteptată. Din păcate, conducătorii nu vor să-mi permită să rămân. Parte din vechea durere pe care sperasem să o las cu totul în Europa iese încet la iveală, însă sunt atât de fericit să-mi revăd prietenii, încât nu-i permit să mă răpună. O să găsesc un kibbutz nou, o să-mi fac noi prieteni și o să-mi termin romanul.

Îi povestesc lui Levy despre momentele în care mă gândeam să-mi pun capăt zilelor, însă gândul că poate toată tărășenia asta cu religia ar putea fi adevărată a reușit să-mi scoată ideea asta din cap.

- Sunt deschis, Levy, acum poate mai mult ca niciodată. Dar, cum am spus și înainte, dacă Dumnezeu există, trebuie să mi se descopere personal. Am nevoie de un semn, de ceva. Altfel n-o să cred niciodată. Pur si simplu nu pot.

Câteva zile mai târziu, iau autobuzul spre Tel Aviv, pentru a fi repartizat într-un alt kibbutz. Pe când mă aflu în birou, un băiat american din fața mea vorbește cu funcționara despre cum să-și găsească un kibbutz. Așteptând, observ pe biroul ei o foaie de hârtie cu numele meu pe ea.

- Scuzați-mă, îi spun femeii, întrerupându-le conversația. Din curiozitate vă întreb, cum ați știut că urma să sosesc?

- Nu am știut că trebuia să veniți. Cine sunteți?

- Îi arăt hârtia și-i spun:

- Clifford Goldstein.

- Nu! exclamă băiatul, sărind din scaun. Asta-i pentru mine! Eu sunt Clifford Goldstein!

După ce spiritele se mai calmează puțin, îl întreb pe Cliff, un evreu cam de vârsta mea, înalt, suplu și cu părul negru:

- De unde ești?

- Din Miami Beach, îmi răspunde cu promptitudine.

- Și eu sunt din Miami Beach! îi strig, la rândul meu.

Cu greu ne vine să credem o asemenea coincidență!

După ce ne calmăm din nou, îi spun:

- I-auzi! Să vezi ce kibbutz am pentru tine! Du-te la vechiul meu kibbutz și le spui celor de-acolo că te cheamă Clifford Goldstein și că ești din Miami Beach și vezi ce se-ntâmplă!

Tipul se duce la Gadot, iar eu sunt repartizat într-un alt kibbutz, Ein Gev, pe malul Mării Galileei, în care înot în fiecare seară, în timp ce luminile din Tiberias strălucesc pe celălalt mal. La Ein Gev, locuiesc câțiva creștini ca voluntari, așa că mă avânt în vorbă cu ei și cu oricine se arată interesat de religie. Îmi câștig destul de repede reputația de om religios, lucru total neadevărat. Sunt doar un căutător, poate unul mai înverșunat. Într-o seară, în timp ce niște voluntari își fumează hașișul în cameră, îmi oferă și mie pipa cea călduță. Aș inhala mai degrabă gazele de la țeava de eșapament a unui autobuz decât să fac o asemenea prostie.

- De ce? mă ia în râs un băietan francez. Pentru că nu scrie în Biblie?

Într-o seară, un cuplu de creștini nemți din kibbutz, ambii blonzi, mă invită în Mercedesul lor albastru să-i însoțesc la o întâlnire de rugăciune din Tiberias. Îl întreb pe un puști evreu american de șaisprezece ani, pe nume Mike, dacă are chef să vină cu mine, iar acesta acceptă. Iată-ne deci într-un apartament cu vreo douăzeci de creștini, așezați în cerc pe scaune, printre care și niște evrei israelieni care cred în Iisus. Unul dintre ei citește un verset: „Ce va da un om în schimb pentru sufletul său?" încep prin a-i înfrunta pe toți, însă focul din argumentele mele se transformă rapid în fum. Cunosc deja răspunsurile. Sunt impresionat, convins, dar pur și simplu nu cred - și refuz să mă silesc să încerc. Dacă Dumnezeu poate face orice, cum ar fi să transforme apa în vin, să învie morții și să vorbească din cer cu Moise, atunci poate să mi se descopere și mie. Până atunci, rămân neclintit.

Spre finalul întâlnirii, încep să se roage. Și... se întâmplă din nou. Mă străduiesc să mă abțin, îmi vâr chiar și mâneca în gură, însă râsul se strecoară afară, amestecându-se cu rugăciunile lor.

Câteva zile mai târziu, în kibbutz, cineva mă întreabă:

- Ce i-ai făcut lui Mike? Puștiul nu mai are astâmpăr toată noaptea și citește Biblia la lumina lumânării.

- Nu i-am făcut nimic! exclam eu. Nu da vina pe mine!

După câteva săptămâni, mă hotărăsc să plec de la Ein Gev. Nu prea am apucat să scriu mare lucru aici. Frustrat, nu pot să-mi scot treburile astea

religioase din cap. Vorbesc și mă gândesc numai la asta. Nu am încă răspunsurile, nici dovezile, dar simt totuși că mă apropii de un moment culminant în viața mea și că Dumnezeu se află tocmai în centrul acestuia, indiferent care ar fi. Colegul meu de cameră mexican, un puști catolic, adoră să vorbească despre religie, iar conversațiile noastre au un impact puternic asupra lui. În ziua în care mă pregăteam să plec, îmi spune:

- Se întâmplă, Cliff, se întâmplă.

Râd nervos. Am idee la ce se referă, oarecum, dar încă sunt confuz. Plănuiesc să mă întorc în ieșiva din Ierusalim să mai stau de vorbă cu rabinii. Poate c-o să și rămân acolo si-o să devin evreu ortodox, cine știe? Însă e vineri după-amiaza. În curând începe Sabatul și niciun autobuz nu mai pleacă spre Ierusalim. Nu mai vine decât un sigur autobuz și ăsta merge spre Gadot. Merg deci într-acolo.

Odată ajuns, îl caut pe Clifford Goldstein din Miami Beach. Din toate camerele din kibbutz, îl găsesc nu doar în vechea mea cameră, ci dormind tocmai în fostul meu pat. Mă așez pe marginea celuilalt pat și încep să-i vorbesc despre toate coincidențele astea ciudate. La un moment dat, îmi ridic ochii spre raftul de cărți. Când am plecat spre Danemarca am lăsat în urmă cărțile de poezie, ca să nu le mai car în rucsac. Câteva dintre ele se află încă acolo.

- Cliff, îl întreb, îți plac cărțile mele?

- Nu, îmi răspunde. Alea-s cărțile *mele*.

- Imposibil. Sunt ale mele.

- Nu, Cliff, alea sunt cărțile mele.

Mă ridic și iau exemplarul cel vechi din Sylvia Plath. Același autor, același titlu, aceeași ediție, dar fără inițialele mele! Mai descopăr câteva dintre cărțile pe care le lăsasem, doar că nu sunt ale mele, ci ale lui!

- Nu-mi vine să cred, îi spun, căzând pe patul lui.

Nu știu ce mă apucă, dar îl privesc pe Clifford Goldstein direct în ochi și-l întreb:

- Ești cumva scriitor?

- Da, exclamă cu putere. Vreau să devin scriitor și tocmai pentru asta am venit în kibbutz!

Apoi, în încăpere intră prietena lui, pe care o cunoscuse la Gadot. E o daneză blondă, iar el îmi face cunoștință:

- O cheamă Tine, îmi spune Cliff.

- Nu, nu, nu, nu-mi spune asta!

Ceva mai târziu, stau uluit alături de Asher și de Levy. Toți cei din kibbutz sunt uimiți. Nimănui nu-i vine să creadă, mai ales mie. Nimănui, cu excepția creștinilor, care nu par deloc surprinși.

- I-ai cerut semne lui Dumnezeu, îmi spune Asher. Ce vrei mai mult? Dumnezeu te strigă pe nume!

Mă duc afară. Întâlnirea asta cu Clifford Goldstein trebuie să fi fost aranjată de o forță supranaturală, pentru că nu se poate să fi fost o coincidență - *nu se poate!* Fiori îmi străbat tot corpul. Ce anume ar putea explica faptul că am întâlnit pe cineva cu același nume, din același oraș, în aceeași cameră, același pat, aceleași cărți, aceeași ocupație și o prietenă cu același nume, din aceeași țară?

Ziua următoare, mă îndrept spre râu împreună cu creștinii. Ei rămân pe mal, în timp ce Asher, Levy și cu mine înaintăm în apă. În spatele nostru, un israelian de pe malul opus aruncă o plasă în apă, în timp ce prietenii mei mă botează în râul Iordan.

UN BESTSELLER DE PUS PE JAR

Totuși mare lucru nu se schimbă. Nu mă simt mai născut din nou decât un cadavru și nici nu am vreo relație cu Dumnezeu. Cred, dar atât. Ceva lipsește - ce anume, nu știu. Sunt sigur că Dumnezeu există, dar nu am experimentat niciun fel de consacrare, de predare în mâna Sa. Sunt în continuare devotat doar cărții mele.

Decid să mă întorc în America. Nu am prea scris mare lucru aici, așa că mă întorc în Gainesville. Știu că fug din nou, dar plec oricum, fără să spun cuiva de botez. Peste noapte, stau cu un prieten în Ierusalim, un american înrolat în armata israeliană, care stă în cameră și trage heroină pe nas de pe sticla unei lupe. Pe măsură ce fiecare dâră de heroină îi dispare în nară, vocea îi devine mai plângăcioasă. La final, linge lupa. Îmi cere să-i trimit niște LSD când ajung în America.

- Sigur, Frank, îl mint eu. O să-ți trimit LSD.

Ziua următoare, mă aflu deja în avion. După ce aterizez în Amsterdam, îmi cumpăr două mere și, grăbindu-mă să prind zborul de legătură, le arunc o privire mai atentă - atât de savuroase, de pline de culoare, de gustoase - sunt uluit! În avion, îi povestesc fetei de lângă mine despre dragostea lui Dumnezeu pe care o văd reflectată în merele astea.

- Privește, îi spun. Nu pot să cred că nu am văzut asta până acum. Nu înțelegi ce spune asta, de fapt, despre dragostea lui Dumnezeu?

- Cred, îmi răspunde fata, că te-ai atașat cam mult de merele tale. N-ar fi mai bine doar să le mănânci?

Mama vine să mă ia de la aeroport. A vândut casa și locuiește acum într-un apartament închiriat în nordul orașului Miami Beach.

Aflându-mă în bucătăria ei, îi scriu o scrisoare unui prieten, povestindu-i despre botezul meu în râul Iordan. Mama găsește scrisoarea și o citește.

- Te-ai botezat? mă întreabă plină de dezgust. Am citit ce-ai scris.

- Nu, nu, o mint eu. Era doar o glumă.

Încruntată, o lasă baltă.

Îi facem o vizită bunicii, într-un apartament din Miami Beach. Surprinzându-mă în timp ce-i răsfoiam cărțile religioase, îmi spune:

- De ce nu te faci rabin? Religia te atrage foarte mult. O să te trimit la seminarul din Cincinnati.

- Dar, bunico, îi spun pe jumătate glumind, eu cred în Iisus.

- O, nu fi naiv. Acolo o să te vindece ei de-asta, îmi răspunde bunica.

Câteva zile mai târziu, mă îndrept cu mașina spre Gainesville. La doar o stradă de bibliotecă, îmi închiriez o cocioabă galbenă, construită pe niște blocuri de ciment, una dintre multele împrăștiate prin ghettoul studențesc. Uneori, mai găsesc câte un vagabond sau câte o cerșetoare dormind pe sub colibele astea, ceea ce nu mă deranjează deloc, cu excepția faptului că iarna obișnuiesc să aprindă focuri pe sub ele.

N-aș fi nevoit să trăiesc printre cerșetori, dacă mi-aș găsi o slujbă decentă, dar eu vreau să scriu, nu să muncesc. În cele din urmă, vând înghețată la

cornet în trei după-amieze pe săptămână unor copii de școală, care îmi iau cu asalt camionul alb și se îmbulzesc să-mi lase monedele pe tejghea, în schimbul unor cupe cu gheață mărunțită, acoperită cu chimicale lipicioase de culoare roșie, verde sau albastră. Între slujba asta și prânzul alături de călugării Hare Krishna din piață, plătesc 80 de dolari pe lună chirie și îmi umplu stomacul de trei ori pe zi.

Cel mai important însă, pentru prima dată de când am plecat de la Gadot spre Danemarca, scriu. Timpul pe care l-am petrecut departe de carte mi-a oferit detașarea necesară pentru a observa modificările care trebuiau făcute. Și, fiindcă am încetat să mai citesc poezie, influența pe care versurile o aveau asupra mea s-a risipit, așa că am încetat să mai încorporez în romanul meu absolut orice scorneală poetică imaginabilă. Reluând lectura romanului, îmi dau seama că trebuie să mai ciuntesc de pe ici, de pe colo unele împopoțonături literare exagerate. Acum, cu un stil literar mai degajat, cuvintele îmi curg din degete mai rapid ca oricând.

De asemenea, datorită faptului că am devenit mai deschis și mai sensibil la conceptul de Dumnezeu, am început să dezvolt ideea credinței ca temă secundară, încă de la început, personajul lui Katie a fost unul religios și, ori de câte ori se ruga, rugăciunile îi erau ascultate. Într-o noapte, pe când se afla alături de Rufus într-o barcă cu vâsle furată, au fost surprinși de furtună. După rugăciunea ei, ploaia se oprește, norii se risipesc, lăsând loc unui cer înstelat, iar o briză caldă dinspre mal adie pe deasupra apei și le usucă hainele. Rufus e uimit. Cât de departe voi duce tema asta, nu știu. Presupun că totul depinde de ce se va întâmpla cu mine.

Într-o sâmbătă, mă duc până la Palatka și întreb de Harold și de John, însă mi se spune că nu s-au mai întors acolo. Se pare că au zburat cu Loadstarul până în America de Sud, l-au încărcat cu marijuana și, pe când avionul decola, mitralierele poliției l-ar fi doborât. Harold și John au murit la prăbușire.

Majoritatea fețelor din Palatka sunt noi. Amintirile încep să curgă prin mintea mea, precum skydiverii în cădere liberă. Îmi amintesc de momentul în care aproape m-am prăbușit după ce m-am descotorosit de parașuta mea rusească încâlcită și — privind cum niște străini își împachetează parașutele, cum își planifică următorul salt și cum își învață elevii să aterizeze - îmi dau seama că, dacă în ziua aceea aș fi murit, toate astea ar fi rămas neschimbate. Moartea mea nu ar fi adus nicio schimbare aici. La ce să m-aștept? Influența lui Harold și a lui John, care odinioară conduceau locul ăsta, a dispărut, așa că de ce aș crede că moartea mea ar avea vreo importanță? Nu știu de ce, dar gândul că nu ar avea chiar nicio importanță mă întristează. Viața poate părea foarte lipsită de sens.

Genunchiul încă mă doare, spatele încă mă doare, iar banii abia dacă-mi ajung de mâncare, ce să mai vorbim de skydiving! îmi dau și eu seama că viața mea se îndreaptă într-o cu totul altă direcție, iar skydivingul nu va face parte din ea. Las un anunț cum că îmi vând echipamentul, după care îmi iau tălpășița.

Pe drum, mă gândesc la Harold și la Jim și la efemeritatea existenței umane. Am sărit de mai bine de două sute de ori, puteam să mă spulber de fiecare dată și o dată aproape că m-am și spulberat. Privind înapoi, simt că Dumnezeu și-a întins mâna asupra mea chiar și atunci. Cred încă faptul că viața mea se află în pragul unui moment culminant, cu toate că nu știu încă în ce anume

constă acesta. Poate că Dumnezeu m-a ținut în viață pentru că are planuri cu mine. Cine știe?

Prietenilor mei nu le vine să creadă cu câtă ușurință eu, care îl hărțuiam pe Jed Smock, practic acum credința în Dumnezeu. Am chiar și o Biblie, o Tora legată în piele neagră, pe care am primit-o de la bunica, dar poveștile din ea par de-a dreptul ridicole. După experiența cu Clifford Goldstein știu că *orice* este posibil - dar un șarpe care să vorbească, pâine care să cadă din cer și un evreu care să trăiască în burta unui pește timp de trei zile? *Să fim serioși!*

Cred că trebuie să existe o putere sau o forță supranaturală (cum altfel aș putea explica experiența cu Clifford Goldstein?) și îmi găsesc alinarea în această convingere. Vorbesc chiar și despre Iisus. Am zis că, dacă tot am de gând să cred în Vechiul Testament, de ce n-aș crede și în cel Nou? Totuși încă am întrebări cu privire la ambele.

Săptămânile trec și renunț să mai vând înghețată. Un prieten mă invită să culeg ciuperci halucinogene împreună cu el și să le vindem, însă credința mea cea nouă, oricât de nedefinită, îmi dă un sentiment de obligație morală. Nu voi vinde droguri, mai ales acum, că nici eu nu le mai folosesc - și nu le-am mai folosit de luni întregi.

Mai jos pe strada mea, locuiește un *Premie* homosexual, care își împarte camera cu iubitul lui, un alt *Premie*, și uneori ne cufundăm în dispute religioase serioase. Odată, aproape m-au convins să iau parte la una dintre întâlnirile lor spirituale.

- Poate c-o să vin, le-am spus. Poate.

În după-amiaza următoare, se întâmplă din nou.

Prima oară s-a întâmplat în kibbutzul Ein Gev. După o dimineață întreagă de muncă pe plantația de bananieri, îmi fac un duș și mă întind pe patul din mica mea cameră, cu ușa și fereastra deschise larg. Pe când mă relaxam, o vibrație ciudată îmi înfășoară picioarele, se concentrează asupra capului, până mă face să mă simt încapsulat într-o ceață cenușie care zumzăie precum puricii de la televizor. Am impresia că sunt cuprins de un vârtej în interiorul unui tunel. Țip pe dinăuntru. Doamne, o să mor! Imediat, stau în capul oaselor, complet transpirat și tremurând.

Nu știu decât că sunt surprins că L-am invocat pe Dumnezeu, fiindcă nu sunt sigur dacă să cred în El. Câteva zile mai târziu, pe când mă odihnesc în pat, experiența revine și, din nou, mă ridic în capul oaselor tremurând de groază.

Odată reîntors în State, se repetă: amorțeala, zumzăitul, ceața, senzația de cădere printr-un tunel. Cu toate astea, de fiecare dată devin mai puțin temător, dar mai curios. Data viitoare, în loc să mă opun, mă voi lăsa în voia curentului.

Acum, în timp ce mă relaxez în pat, furnicăturile încep din nou. *Ia-o ușor.* Vibrațiile îmi cuprind picioarele, iar de acolo, și capul. *Nu te împotrivi!* într-o clipă, mă desprind de corp și o apuc direct prin tavan. Văd într-o doară grinzile care sprijină acoperișul și nu încetinesc până ce nu plutesc în fața balconului apartamentului lui Terry, de la etajul al doilea. În jurul meu, ceața trosnește, zumzăie și colorează totul în cenușiu. Împietrit de teamă, vreau să mă opresc. Dintr-odată mă trezesc în capul oaselor pe pat, mut de uimire.

Ziua următoare, stând în fața colibei mele galbene, văd trei oameni care aleargă-n josul străzii, doi dintre ei urmărindu-l pe cel de-al treilea. Ca

scriitor, mă aflu în permanență în căutarea unor noi experiențe, așa că de ce să nu-i urmăresc? îi prind din urmă pe cei doi, care-și trag sufletul la colțul străzii. Cel de-al treilea a dispărut.

- Care-i treaba? îi întreb.

- Tipul ăla a furat ceva din magazinul meu naturist, îmi spune unul din ei, cu un accent est-european pregnant.

- Dacă reușesc să-l prind, îmi dai și mie ceva de lucru? îl întreb eu. Te rog, am nevoie de un loc de muncă.

- Nu putem vorbi despre asta acum, îmi spune uitându-se la mine ca la un nebun.

Ziua următoare mă duc la biblioteca universitară ca să citesc câte ceva despre ocultism. După experiența asta cu ieșitul din corp, știu că există o dimensiune cu totul nouă, că îmi este accesibilă o realitate distinctă, despre care nu cunosc absolut nimic și în care vreau să pătrund. Poate că aici voi găsi răspunsurile pe care le caut.

Am fost botezat, citesc Biblia, mai rostesc chiar și câte-o rugăciune sfioasă din când în când, însă nimic nu s-a întâmplat. Nicio voce din cer, niciun înger, nicio viziune, nicio minune, nimic. Îi scriu lui Levy, spunându-i că nu m-am născut din nou, că nu am o relație cu Dumnezeu și că, probabil, răspunsul pe care-l caut îl voi găsi în spiritism, nu în Biblie.

În drum spre bibliotecă, mă opresc la magazinul naturist care fusese jefuit cu o zi înainte. Este închis, însă bat la ușă. Omul cu care am vorbit ieri, scund, brunet, cu ochii albaștri, vine afară. Este ungur și, pentru că prima impresie îmi spune că e ateu, îi spun ceva despre religie și Dumnezeu,

- Poftim? îmi aruncă el vorba, târându-mă pe dată în magazin și încuind ușa în urma mea.

Ne aflăm într-un magazin cu pereții de lemn, acoperiți cu un tapet de un albastru deschis strălucitor, cu Alpii elvețieni, iar eu îi povestesc despre experiența mea din afara corpului. Fiind creștin, mă avertizează cu privire la implicarea în ocultism. Omul ăsta emană o personalitate caldă, prietenoasă, plină de viață, totuși, când îmi spune că diavolul se află în spatele experiențelor mele, mă pufnește râsul.

- Fii serios, Steve, îi spun în glumă. Crezi cumva și în Moș Crăciun și în Rudolf, renul lui cu nasul roșu?

Cu toate astea, m-a impresionat și aș vrea să mai discut cu el unele probleme religioase. Asemenea lui Levy, are un caracter - o deschidere, o căldură, o sinceritate - care mă atrage. Steve are ceva ce îmi doresc să am și eu. Înainte să plec, îmi dă o carte.

- Uite, îmi spune. Citește asta. O să-ți deschidă ochii să vezi cu ce te joci.

În bibliotecă, mă uit după cuvântul „spiritism” în catalog, găsesc un titlu și-l iau de pe raft. Nu pot lua cărțile acasă, pentru că nu sunt student. În schimb, merg în sanctuarul meu de la etajul al doilea, unde petreceam odinioară nenumărate ore, și citesc. După primul capitol, închid ochii și încerc să pun în practică prima tehnică» Apoi caut un loc în care să ascund cartea, fiindcă nu vreau să o ia nimeni până ce nu o termin. Iată-mă deci umblând prin bibliotecă, având o carte ocultă într-o mână și cea pe care o primisem de la Steve - intitulată *Tragedia veacurilor* - în cealaltă. Nu am auzit de niciuna dintre ele până acum.

În după-amiaza următoare, intru într-o cafenea. Am scris întreaga zi și, fiindcă degetele îmi așterneau cuvintele pe hârtie de parcă aș fi folosit o mașină profesională, am devenit mai optimist și mai sigur de succes ca niciodată. Încă un an, probabil, și primul meu roman va fi gata. Va fi un bestseller. Simplul gând mă face să radiez.

Totuși, ca în cazul majorității scriitorilor, viața mea personală e un haos. Sunt aproape falit, nu am serviciu și nici chef să-mi caut. Locuiesc într-o cocioabă, înconjurat de oameni ai străzii și sunt atât de lipsit financiar, încât am mâncat de câteva ori la cantina săracilor de la biserica catolică. Mă doare spatele, mă doare genunchiul și nu am asigurare medicală.

Însă scriu. Nimic altceva nu contează.

Mă întorc acasă. Seara se lasă pe străzi. Sunt în camera mea, cu ușa din față deschisă și introduc o foaie în mașina de scris. Îmi pregătesc degetele, dar simt o prezență, ca și când o persoană ar fi intrat în încăpere. Mă întorc.

Dacă, în urmă cu zece minute, cineva m-ar fi întrebat dacă eu cred în Iisus, aș fi răspuns „poate”. În momentul ăsta însă, nu am niciun dubiu. Prezența Sa se manifestă atât de distinct, atât de clar, de puternic, încât știu exact cine este și ce anume vrea de la mine. Totuși, dintr-un motiv oarecare, nu sunt deloc surprins. Mă așteptam de mult la așa ceva.

Cliff, te-ai jucat cu Mine destul. Dacă Mă dorești în seara asta, arde romanul.

Sar în picioare ca un arc.

- Te rog, Doamne - nu asta! Lasă-mă să termin și apoi o să-mi predau viața Ție.

Dacă Mă dorești în seara asta, arde romanul.

- Te rog, o să-l scriu pentru slava numelui Tău, dar lasă-mă să-l termin.

Dacă Mă dorești în seara asta, arde romanul.

- Te rog, lasă-mă doar să-l las deoparte pentru o vreme.

Arde romanul.

Dau buzna afară. O lumină albăstrie inundă străzile, iar tăcerea nu e curmată decât de lătratul îndepărtat al unui câine. Merg din ce în ce mai repede.

De ce vrea Dumnezeu să ard romanul în seara asta? In seara asta! Oricând altcândva - atunci când nu avansam deloc cu scrisul, când nu era atât de aproape de final - alegerea ar fi fost mai ușoară.

Da, și este alegerea mea. Levy mi-a spus de nenumărate ori că Dumnezeu nu forțează oamenii. Simt acum pe propria piele acea libertate. Conștient că alegerea îmi aparține, pot să spun: *Pleacă, Doamne; doresc cartea asta mai mult decât pe Tine.* O să plece și așa o să-mi pot continua romanul.

Cu toate astea, același Dumnezeu care, cu trei mii de ani în urmă, le spusese evreilor „să nu ai alți dumnezei afară de Mine" îmi spune și mie astăzi același lucru. De luni întregi mă lupt să înăbuș în față convingerea că devotamentul meu nestăvilit față de roman ar trebui direcționat numai și numai către Dumnezeu. În seara asta totuși, convingerea asta nu mai e una subtilă. Romanul este dumnezeul meu *[să nu ai alți dumnezei afară de Mine],* iar dacă îl doresc pe adevăratul Dumnezeu, atunci cel fals trebuie să ardă.

Pământul înghite soarele cu totul. În apropiere, fereastra unei case licărește de lumina televizorului, iar o sirenă de poliție brăzdează aerul în depărtare. Indiferent încotro mă îndrept, convingerea care mă bântuie de câteva luni, și care în seara asta a devenit copleșitoare, mă urmărește: dacă vreau să devin serios în privința lui Dumnezeu, atunci romanul trebuie să dispară.

Orice altă legătură, orice lucru care m-ar fi putut despărți de Dumnezeu, a fost îndepărtat. Durerea de la genunchi și de la spate mi-a arătat slăbiciunea cărnii. Marijuana a dispărut din viața mea. Nu am bani mai deloc și nu sunt controlat de niciun fel de bun material. Am doar cartea mea, care e tot ce am nevoie, tot ce îmi doresc. Dacă o ard, visurile mele se vor spulbera, la fel ca ale femeii din toaleta olandeză.

Dar de ce am totuși rețineri? Pentru o carte care s-ar putea să nu vadă niciodată lumina tiparului? Sau, chiar dacă o va vedea, poate nu se vor vinde mai mult de câteva mii de exemplare? Sau, chiar dacă s-ar vinde într-un milion de exemplare, oare merită? Ce *va da un om în schimb pentru sufletul său?* S-ar putea ca în seara asta să aflu.

Ce-o să spună familia mea? Ce-o să spună prietenii mei? Cine va crede că Iisus mi-a spus să ard romanul? O să creadă că am luat-o razna. Parcă-i și aud: „Vai, Cliff, știam că n-o să devii niciodată un scriitor. Știam că numa' gura-i de tine. Ți-a spus Iisus să arzi romanul? Hai, mai lasă-ne!" Dacă ard cartea asta, nu-mi mai rămâne nimic pe lume. Speranțele mele, visele mele, visurile mele, toate vor fi cenușă. Speram ca romanul meu să pună întreaga lume pe jar, iar Dumnezeu îmi cere, în schimb, să pun romanul în jar?

Mă opresc sub lumina rece și palidă a unei lumini stradale. Umbra gâzelor care dansează frenetic dedesubtul becului pâlpâie pe trotuar. Cu mai bine de un an în urmă, pe aceleași străzi, ieșeam dintr-o pizzerie cu sufletul arzând de dorința de a cunoaște adevărul - indiferent de costuri. În seara asta, trebuie să înfrunt acele costuri.

- Bine, Doamne. Te vreau. Doresc adevărul mai presus de orice, mai presus chiar și de roman. Dar pur și simplu nu-mi găsesc puterea de a-l arde. Dacă vrei să ardă, va trebui să-l arzi Tu însuți. Eu nu pot.

Imediat ce gândul acesta se stinge, toată tensiunea, durerea și chinul se evaporă pe loc, de parcă niște mâini uriașe invizibile m-au eliberat din prinsoare. Teama, remușcările dispar cu toate. Mă balansez pe marginea unei noi existențe. O emoție puternică mi se precipită prin vene.

Când I-am cerut lui Dumnezeu să ardă romanul, îmi imaginam că va trimite vreun fulger prin fereastra camerei mele, care va aprinde cartea. Dar nu așa urma să se întâmple.

Dispărând în noapte, mă îndrept spre casă, bag cheia în yală și răsucesc mânerul. Camera explodează de lumină. Pe birou stă liniștită mașina de scris, cu o foaie albă aplecată deasupra tastelor. Lângă ea, manuscrisul, gros de câțiva centimetri. Înșfac paginile, îmi întorc scaunul și mă așez. La picioare stă un reșou electric, cu două ochiuri negre și reci. Îmi trec degetele pe marginea hârtiei. Pentru un moment, râd în sinea mea. *Goldstein, asta-i prea de tot. Cine-o să te creadă?* Așez paginile pe reșou și răsucesc butonul.

Stau cu privirea ațintită. Nu se întâmplă nimic. Apoi, un firicel de fum, ca cel al unei țigări, se rostogolește pe marginea paginilor. Îndată, fumul

începe să șiroiască de dedesubtul teancului, inundând încăperea. Deasupra romanului, care arde înăbușit, arunc și poeziile pe care le-am scris în Europa. Când cenușa începe să cadă, îi fac vânt afară pe ușă.

Bâjbâind prin fum, reușesc să găsesc scrisoarea pe care i-o scrisesem lui Levy despre ocultism. Din nu știu ce motiv, nu am reușit să o trimit. O așez și pe asta deasupra mormanului mocnind și încep să scriu o alta: „Fumul începe să se risipească", începe scrisoarea. „I-a trebuit mult timp ca să ardă. Cartea mea! Doi ani și jumătate s-au transformat în cenușă și mă privesc din prag..."

Peste câteva ore, romanul zace risipit pe terasa din față — încă mocnind, ca niște ruine după război. Lupta ia sfârșit. M-am predat, necondiționat. Și, deși conștient că viața mea a luat cea mai dramatică și radicală întorsătură și că nimic de-acum înainte nu va mai fi la fel, mă vâr în pat și mă odihnesc, liniștit, în timp ce fumul mă învăluie precum o prezență divină.

CONCLUZIE

Mai multe luni, înconjurat de vârfurile ninse ale Alpilor lipiți pe pereții magazinului naturist, studiez Biblia alături de Steve și de doi studenți, Bernie Molnar și Ronnie Fox. Cercetăm minuțios profețiile împlinite cu sute, chiar mii de ani după ce au fost scrise. Ridicarea și căderea imperiilor sunt descrise cu precizia cărților de istorie - doar că profeții au consemnat evenimentele cu secole înainte ca acestea să se petreacă. Niciun om, oricât de talentat sau inteligent, nu ar fi putut scrie aceste cuvinte fără ajutor divin. E imposibil. În fiecare zi, pe măsură ce studiez mai mult Biblia, primesc dovezile intelectuale de care am nevoie pentru a-mi susține credința.

Aflu de asemenea că incursiunile mele mistice în afara trupului au fost toate niște iluzii, niște înșelătorii și că, de fapt, nu mi-am părăsit niciodată corpul, ci am fost ademenit să cred acest lucru. Am citit relatări precum cea a doctorului Raymond Moody, în cartea *Life After Life* (Viață după viață), despre cei aflați în moarte cerebrală și care revin la viață. Totuși experiențele lor sunt aievea celor trăite de mine: zumzete, senzația că te-ai afla într-un tunel cu curenți de aer, senzația despărțirii de corp, o ceață zgomotoasă - doar că eu nu mă aflam aproape de moarte! Niciuna dintre aceste persoane nu și-a părăsit corpul mai mult decât l-am părăsit eu. Din momentul în care am luat contact cu Hans, ușa ocultului s-a deschis, iar eu am pășit înăuntru fără să-mi dau seama. Se pare că demonul cu care m-am ales în apartamentul lui Hans a fost mai real decât aș fi crezut posibil. Cu toate astea, după ce am ars romanul și mi-am luat pe deplin un angajament față de Iisus, iluziile respective au dispărut pentru totdeauna.

Ei îmi povestesc despre Iisus, despre cine este și despre ce a făcut pentru omenire. Conștientizez acum faptul că păcatul înseamnă călcarea legii lui Dumnezeu și că și eu am călcat legea lui Dumnezeu, dar că, prin credință și prin sacrificiul Său uimitor, pot fi iertat. Și nu doar iertat, ci, prin puterea Duhului Său, pot și eu să țin această lege. Accept această iertare, precum și puterea oferită de Mesia și mă dedic cu totul Lui, adevărul absolut pe care l-am căutat o viață întreagă.

Din momentul în care am fost dat afară de la mănăstirea aceea din Țara Galilor, când mi-am schimbat direcția către Grecia și am avut visul acela în parcul din Atena, iar apoi am urmat acel vis până în Israel și am ajuns în unul dintre puținele kibbutzuri care acceptau grupuri de creștini, văd cum Dumnezeu m-a călăuzit în tot acest timp, căutând să-mi ofere adevărul după care tânjeam cu atâta disperare.

Faptul că l-am cunoscut pe Levy, care a avut un impact atât de profund asupra mea, plecarea în Europa, faptul că am fost nevoit să plec din Scandinavia spre Paris și din Paris înapoi în Israel, interdicția de a mai locui la Gadot, întâlnirea cu dublura mea la biroul pentru repartizarea în kibbutzuri, tocmai în momentul în care căutam un semn - am primit pur și simplu din partea lui Dumnezeu o experiență personalizată, care avea în cele din urmă să mă conducă spre acel absolut pe care mi-l dorisem cu atâta ardoare, dar care totuși nu știam ce este: Mesia.

Dumnezeu S-a folosit și de acele experiențe oculte. Deși nu veneau de la El, a permis să trec prin ele ca să devin conștient fără nicio urmă de îndoială că, atunci când vorbește despre rău, Biblia nu folosește un stil alegoric, poetic sau teologic - ci se referă la entități supranaturale puternice care pot

controla mintea oamenilor. Din fericire, Iisus poate sfărâma lanțurile pe care acestea le așază asupra minții umane. A făcut acest lucru și pentru mine.

Desigur, întrebările vuiesc încă prin capul meu. Dacă aș fi mers la alt kibbutz în loc de Gadot când am ajuns prima oară în Israel? Dacă, atunci când m-am întors la Gadot, m-ar fi lăsat să stau acolo și nu l-aș fi întâlnit niciodată pe Clifford Goldstein? Dacă aș fi plecat din Ein Gev într-o zi de joi, când autobuzele mai mergeau încă spre Ierusalim, nu într-o vineri, când nu mai circulau, și, în loc să mă întorc la Gadot, aș fi mers la ieșiva aceea din Ierusalim pentru a deveni evreu ortodox? Dacă nu aș fi ars romanul? Dacă aș fi ales să rămân în zona ocultului? Ce s-ar fi întâmplat atunci cu mine?

Cine știe? Tot ce știu e că, privind în urmă, nu pot să nu fiu uimit de situațiile providențiale prin care Dumnezeu m-a adus acolo unde mă aflu acum!

Când îi spun mamei că am ars romanul pentru Iisus, vrea să mă trimită la psihiatru. („Cliff, ai nevoie de ajutor. Sunt aici ca să te ajut"). Fiindcă o refuz, amenință că mă va dezîndoctrina ea. În cele din urmă se calmează. Între timp, tatăl meu adoptă o atitudine ceva mai stoică: „Dacă asta te face fericit, îmi spune, eu n-am nimic împotrivă, dar nu trebuia să-i spui la maică-ta.”

La câteva luni după ce am ars romanul, mă aflu în fața magazinului naturist. Aștept să treacă o mașină, ca să pot traversa strada. Mașina trece și o față mă privește dinăuntru. *Clifford Goldstein*.

Mașina frânează brusc. Cliff aleargă spre mine, eu alerg spre el și ne îmbrățișăm. Ultima oară când ne-am văzut ne aflam în Galileea. Habar nu aveam că plecase din Israel, iar el habar nu avea că eu mă

aflam în Gainesville. Venise în Miami Beach doar pentru ziua respectivă, ca să-și viziteze fratele!

- Incredibil, îmi spune. Trebuie să recunosc, e incredibil!

Stăm de vorbă. Îi mărturisesc despre credința mea în Mesia evreilor, Iisus, care Și-a dat viața ca jertfa supremă pentru întreaga omenire și care a împlinit profețiile mesianice din Biblia ebraică. Deși uimit - nu doar de această întâlnire incredibilă, ci și de convingerile mele, rămâne sceptic. Cunosc sentimentul ăsta. După o jumătate de oră, facem schimb de adrese și de numere de telefon, iar el pleacă.

În cele din urmă, Jed Smock revine la Universitatea din Florida, iar eu stau alături de el, în centrul mulțimii, la fel ca în trecut. Acum însă, în loc să-l hărțuiesc, să înjur de Dumnezeu sau să-i scuip Biblia, le predic și eu studenților, dintre care mulți încă mă țin minte ca *Heckle*.

- E posibil să nu fiu întru totul de acord cu ceea ce predică Jed, mă adresez eu mulțimii, și nici cu modul în care predică, dar adevărul este că, în adâncul sufletului, fiecare dintre voi știe că Dumnezeu există.

Desigur, o merit din plin, mulțimea mă huiduiește!

Mă resemnez în fața ofensei. Pentru că doar Dumnezeu știe câți alți Clifford Goldstein se află în mulțime, oameni ale căror înjurături înăbușă strigătele sufletului lor.

Table of Contents

Apostatul
Dependenți de căderea liberă
Obsesia
Rătăcirile
Kibbutzul Gadot
Chemat pe nume
Un bestseller de pus pe jar
Concluzie

Table of Contents

Apostatul	4
Dependenți de căderea liberă	27
Obsesia	38
Rătăcirile	46
Kibbutzul Gadot	60
Chemat pe nume	79
Un bestseller de pus pe jar	99
Concluzie	112